ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 20.9.2000
COM(2000) 578 τελικό

2000/0238 (CNS)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΕΛΑΧΙΣΤΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ Η ΤΗΝ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ: ΕΝΙΑΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΥΛΟ

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε του Οκτωβρίου 1999, το κοινό ευρωπαϊκό καθεστώς για το άσυλο θα (πρέπει να) περιλαμβάνει, βραχυπρόθεσμα, σαφή και λειτουργική μέθοδο καθορισμού του κράτους που είναι αρμόδιο για την εξέταση μιας αίτησης παροχής για το άσυλο, ελάχιστες κοινές προϋποθέσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο, και την προσέγγιση των κανόνων για την αναγνώριση και το περιεχόμενο του καθεστώτος του πρόσφυγα. Θα συμπληρωθεί επίσης με μέτρα σχετικά με μορφές συμπληρωματικής προστασίας οι οποίες θα προσφέρουν το προσήκον εκάστοτε καθεστώς σε κάθε άτομο το οποίο χρήζει τέτοιας προστασίας. Στις 24 Μαΐου 2000 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την παροχή προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής συρροής εκτοπισθέντων βασισμένη στην αλληλεγγύη ανάμεσα στα κράτη μέλη ως μέσο στην υπηρεσία ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος παροχής για το άσυλο.

Η Επιτροπή προτείνει τώρα, το φθινόπωρο του 2000, σχέδιο οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τα ελάχιστα πρότυπα των διαδικασιών που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά τη χορήγηση ή τη στέρηση της ιδιότητας του πρόσφυγα, προκειμένου να θεσπιστούν δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες χορήγησης σχετικά με το άσυλο, όπως ορίζεται στον πίνακα αποτελεσμάτων για την εξέταση της προόδου που έχει σημειωθεί στη δημιουργία ενός χώρου "ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης" στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 27 Μαρτίου 2000.

Τον Μάρτιο 1999, η Επιτροπή ξεκίνησε εργασίες σχετικά με τις διαδικασίες παροχής ασύλου με το έγγραφο εργασίας “Για τη θέσπιση κοινών προδιαγραφών σχετικά με τις διαδικασίες χορήγησης ασύλου” το οποίο συζητήθηκε σε επίπεδο υπουργών όσο και σε εσωτερικό επίπεδο στο Συμβούλιο. Δεκατρία κράτη μέλη υπέβαλαν στη συνέχεια γραπτές παρατηρήσεις. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε το ψήφισμα A5-0123/2000 σχετικά με το εν λόγω έγγραφο στη σύνοδο ολομέλειας της 13ης έως 16 Ιουνίου 2000. Εξάλλου, η Επιτροπή συμβουλεύτηκε επ’ αυτού την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, το ECRE (European Council on Refugees and Exiles) τη Διεθνή Αμνηστία και την οργάνωση Save the Children. Και οι τέσσερεις οργανισμοί υπέβαλαν τα σχόλιά τους εγγράφως, όπως και άλλοι τρεις ΜΚΟ (το Refugee Legal Centre, το Medical Foundation for the Care of Victims of Torture και η Immigration Law Practitioners' Association). Μετά από ανάλυση των απαντήσεων των εν λόγω φορέων, η Επιτροπή κατήρτισε την πρότασή της λαμβάνοντας υπόψη, όπου αυτό ήταν απαραίτητο, τους ισχύοντες μη δεσμευτικούς κανόνες (soft law), και κυρίως το ψήφισμα του Συμβουλίου του 1995 για τις στοιχειώδεις εγγυήσεις των διαδικασιών χορήγησης ασύλου, τα ψηφίσματα του Συμβουλίου του Λονδίνου του 1992 για τις προδήλως αβάσιμες αιτήσεις παροχής ασύλου, για τις τρίτες χώρες υποδοχής και τις χώρες στις οποίες εν γένει δεν υπάρχει σοβαρός κίνδυνος δίωξης, καθώς και το ψήφισμα του Συμβουλίου του 1997 σχετικά με τους ασυνόδευτους ανηλίκους υπηκόους τρίτων χωρών.

Η πρόταση λαμβάνει επίσης υπόψη την προσέγγιση που προβλέπεται στα Συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε του Οκτωβρίου 1999 ότι ένα κοινό ευρωπαϊκό σύστημα παροχής ασύλου σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και του Πρωτοκόλλου της 31ης Ιανουαρίου 1967 σχετικά με την ιδιότητα του πρόσφυγα καθώς και με τις διατάξεις των άλλων σχετικών συνθηκών, θα πρέπει να οδηγεί, μακροπρόθεσμα, σε κοινή διαδικασία για το άσυλο και μια ενιαία νομική κατάσταση για εκείνους στους οποίους χορηγείται άσυλο, ισχύουσα σε όλη την επικράτεια της Ένωσης.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Ως ουσιαστικό πρώτο μέτρο σχετικά με τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο, προς επίτευξη κοινής πολιτικής στον τομέα της παροχής ασύλου, βάσει του Τίτλου IV της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως τροποποιήθηκε από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, η παρούσα πρόταση ορίζει τα απαιτούμενα μέτρα για απλό και ταχύ σύστημα επεξεργασίας των αιτήσεων παροχής ασύλου. Λαμβάνει υπόψη όλα τα νομοθετικά μέσα και μηχανισμούς που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κράτη μέλη προκειμένου να εφαρμόσουν σύστημα σύντομης και ορθής επεξεργασίας των υποθέσεων. Ορίζονται κοινά πρότυπα και προθεσμίες για την ταχεία απόρριψη των απαράδεκτων και προδήλως αβάσιμων αιτήσεων ούτως ώστε το κάθε εθνικό σύστημα να λειτουργεί απρόσκοπτα προς όφελος των προσφύγων κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης. Η ευθυγράμμιση των εθνικών συστημάτων βάσει των εν λόγω προτύπων, θα δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη μελλοντικά να θεσπίσουν αποτελεσματικές διαδικασίες ασύλου στο πλαίσιο ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος παροχής ασύλου.

Το εν λόγω μέτρο δεν θα απαιτεί από τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν ενιαίες διαδικασίες, ούτε θα τα υποχρεώνει να υιοθετούν κοινές έννοιες και τακτική που δεν επιθυμούν να εφαρμόσουν. Για παράδειγμα, εάν ένα κράτος μέλος δεν επιθυμεί να εφαρμόσει την έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας για να απορρίψει αιτήσεις παροχής ασύλου, το μέτρο δεν θα υποχρεώνει αυτό το κράτος μέλος να υιοθετήσει την εν λόγω έννοια. Εξάλλου, όλα τα πρότυπα για την εφαρμογή αμερόληπτης και αποτελεσματικής διαδικασίας αναφέρονται χωρίς να θίγεται η διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών να δίδουν προτεραιότητα σε περιπτώσεις βάσει των εθνικών πολιτικών τους.

Το μέτρο επιτρέπει επίσης στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από ορισμένους κανόνες εάν το επιθυμεούν, καθόσον είναι έν απρώτο μέτρο για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο. Για παράδειγμα, προτείνεται τα κράτη μέλη να είναι σε θέση να παρεκκλίνουν από την αρχή ότι η προσφθγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα στην περίπτωση, μεταξύ άλλων, απαράδεκτων και προδήλως αβάσιμων αιτήσεων. Πρόκειται για πολύπλοκο ζήτημα και όι απόψεις των κρατών μελών αποκλίνουν σημαντικά όσον αφορά τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του ανασταλτικού αποτελέσματος. Η Επιτροπή είναι πρόθυμη να δεχθεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν την εν λόγω ή και άλλες επιτρεπόμενες σε αυτό το στάδιο παρεκκλίσεις, να καθιερώσουν επιπλέον εγγυήσεις, όπως η νομοθετική έγκριση των παρεκκλίσεων ή συμπληρωματικές εγγυήσεις σε μεμονωμένες περιπτώσεις.

Επιπλέον, η πρόταση περιορίζεται στα ελάχιστα πρότυπα που απαιτούνται για τη χορήγηση και τη στέρηση της ιδιότητας του πρόσφυγα. Συνεπώς, δεν περιλαμβάνει κανένα ελάχιστο πρότυπο που να καθορίζει εάν ένα πρόσωπο πληροί τις

απαιτούμενες προϋποθέσεις για να δικαιούται προστασία δυνάμει άλλης διεθνούς πράξης ή εάν, για άλλους λόγους χρειάζεται προστασία. Εντούτοις, εάν τα κράτη μέλη εφαρμόσουν τα πρότυπα που περιέχονται στην παρούσα πρόταση για να αποφανθούν σχετικά με αιτήσεις για ήδη προστασίας διαφορετικά από εκείνα που απορρέουν από τη Σύμβαση της Γενεύης, αυτό θα ήταν ευπρόσδεκτο από την Επιτροπή. Για το λόγο αυτό η πρόταση προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας σε αυτές τις άλλες διαδικασίες.

Η πρόταση δεν προδικάζει άλλα μέτρα σχετικά με κοινή πολιτική στο θέμα του ασύλου όπως προβλέπεται στο σχέδιο δράσης της Βιέννης και στον Πίνακα Αποτελεσμάτων. Το άρθρο 63, παράγραφοι 1 και 2, προβλέπει την έγκριση μέτρων σχετικά με το άσυλο όσον αφορά τα κριτήρια και τους μηχανισμούς για τον καθορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης παροχής ασύλου, τα ελάχιστα πρότυπα που διέπουν την υποδοχή των αιτούντων άσυλο, τα ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι υπήκοοι τρίτων χωρών για να διεκδικήσουν την ιδιότητα του πρόσφυγα, καθώς και μέτρα σχετικά με όσους για άλλους λόγους χρήζουν διεθνούς προστασίας. Η Επιτροπή θα υποβάλει προτάσεις στους διάφορους τομείς που προαναφέρθηκαν σύμφωνα με τον Πίνακα αποτελεσμάτων.

Η παρούσα πρόταση δεν προδικάζει, εξάλλου, ούτε μέτρα που δεν προβλέπει το σχέδιο δράσης της Βιέννης και ο πίνακας αποτελεσμάτων. Πολλά άλλα μέτρα σχετικά με τις διαδικασίες υποδοχής προσφύγων από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μπορούσαν να εξεταστούν στο πλαίσιο του άρθρου 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ) της συνθήκης ΕΚ. Απλώς, η παρούσα πρόταση περιορίζεται στις διαδικασίες εξέτασης αιτήσεων που υποβάλλονται αυθορμήτως στα σύνορα ή στην επικράτεια των κρατών μελών. Δεν θίγει ως εκ τούτου ενδεχόμενο μέτρο σχετικά με τις διαδικασίες υποδοχής, στα κράτη μέλη, υπηκόων τρίτων χωρών που ανταποκρίνονται στο χαρακτηρισμό του πρόσφυγα κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης, αλλά δεν μπόρεσαν ακόμη να φθάσουν στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ανακοίνωση για κοινές διαδικασίες σχετικά με το άσυλο και ενιαίο καθεστώς αυτών στους οποίους χορηγήθηκε που να ισχύει σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση θα περιγράφει τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν στη συνέχεια σχετικά με τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο, βάσει του Τίτλου IV της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε από τη συνθήκη του Άμστερνταμ, περιλαμβανομένων εκείνων που θα μπορούσαν να ληφθούν βάσει του άρθρου 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ).

3. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Προτείνοντας την παρούσα οδηγία, η Επιτροπή επιδιώκει τους ακόλουθους στόχους:

1. την εφαρμογή του άρθρου 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ) της συνθήκης, το σημείο 36(β)(iii) του σχεδίου δράσης της Βιέννης, το Συμπέρασμα 14 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε και το πρώτο μέρος της παραγράφου σχετικά με δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες χορήγησης ασύλου του πίνακα αποτελεσμάτων που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο τον Μάρτιο 2000,

2. την πρόβλεψη μέτρων ουσιαστικών για την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών των κρατών μελών για τη χορήγηση και την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα,

3. τον καθορισμό κοινών ορισμών και απαιτήσεων για τις απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες περιπτώσεις, περιλαμβανομένης της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, προς επίτευξη κοινής προσέγγισης από τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν αυτές τις πρακτικές και έννοιες,

4. τον καθορισμό των προθεσμιών για τη λήψη αποφάσεων σε πρώτο βαθμό και μετά από προσφυγή στις περιπτώσεις αυτές, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη μέλη της όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερης και ταχύτερης επεξεργασίας τους,

5. την ενίσχυση κατά συνέπεια της ικανότητας των κρατών μελών να εξετάζουν τις αιτήσεις παροχής ασύλου από εκείνους που μπορεί να είναι πρόσφυγες κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης,

6. τον καθορισμό, στις διαδικασίες των κρατών μελών, ελάχιστου επιπέδου διαδικαστικών εγγυήσεων για τους αιτούντες άσυλο ώστε να εξασφαλίζεται κοινό επίπεδο δίκαιης διαδικαστικής μεταχείρισης στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα,

7. τον καθορισμό εξειδικευμένων εγγυήσεων που να εξασφαλίζουν δίκαιες διαδικασίες για τα άτομα με ειδικές ανάγκες,

8. τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για τις αποφάσεις και τις αρχές που είναι αρμόδιες για τη λήψη αποφάσεων προκειμένου να μειωθούν οι αποκλίσεις ανάμεσα στις εθνικές εξεταστικές διαδικασίες των κρατών μελών και να εξασφαλιστεί ένα καλό επίπεδο λήψης αποφάσεων στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

4. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ

Η πρόταση περιλαμβάνει κυρίως τρία διαφορετικά σύνολα διατάξεων.

Η πρώτη δέσμη αφορά διαδικαστικές εγγυήσεις για τους αιτούντες άσυλο. Οι διατάξεις αυτές αναφέρονται σε καταστάσεις που απαντούν σε όλα τα στάδια των διαδικασιών σχετικά με το άσυλο και έχουν καταρτιστεί με σκοπό την προσέγγιση της έννοιας της δίκαιης διαδικαστικής μεταχείρισης ανάμεσα στα κράτη μέλη. Όλοι οι αιτούντες άσυλο πρέπει:

- να έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή κατά πρωτοβάθμιας απόφασης, ανεξάρτητα από το είδος της απόφασης·

- να ενημερώνονται σε γλώσσα που κατανοούν, κατά τις καθοριστικές φάσεις της διαδικασίας, για τη νομική τους θέση, ώστε να μπορούν να εξετάζουν τις δυνατότητες των επόμενων διαβημάτων τους. Για παράδειγμα, όταν λάβει την απόφαση σε πρώτο βαθμό, ο αιτών άσυλο πρέπει να ενημερωθεί για το περιεχόμενό της και για τη δυνατότητα να ασκήσει προσφυγή κατά της απόφασης αυτής.

Εξάλλου, προβλέπονται εξειδικευμένες εγγυήσεις για τα άτομα με ιδιαίτερες ανάγκες, όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι.

Η δεύτερη δέσμη διατάξεων αφορά τις ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Μολονότι τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν τα εθνικά τους συστήματα, η λήψη αποφάσεων πρέπει να πληροί ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις προκειμένου να επιτευχθεί κοινή και συνολική ευρωπαϊκή πολιτική για το άσυλο. Εν γένει, θα είναι αρκετό να θεσπίσουν τα κράτη μέλη ένα σύστημα σε τρία στάδια: μια αρχή αρμόδια για τον καθορισμό το καθεστώτος του πρόσφυγα, ένα φορέα αρμόδιο για την εξέταση των διοικητικών ή δικαστικών προσφυγών και ένα Δευτεροβάθμιο Δικαστήριο. Επιπλέον, οι αρχές που λαμβάνουν αποφάσεις θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν τη χώρα καταγωγής και να μπορούν, αν χρειαστεί, να συμβουλεύονται εμπειρογνώμονες. Το προσωπικό θα πρέπει να έχει λάβει την αναγκαία βασική κατάρτιση, κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων θα πρέπει να τηρούνται ορισμένα πρότυπα κατά τη διεξαγωγή ερευνών και οι αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα. Οι απορριπτικές αποφάσεις θα πρέπει να αιτιολογούνται πλήρως.

Η τρίτη δέσμη διατάξεων αφορά κοινά πρότυπα για την εφαρμογή ορισμένων εννοιών και πρακτικών. Οι εν λόγω έννοιες και πρακτικές (‘απαράδεκτες αιτήσεις’, ‘προδήλως αβάσιμες αιτήσεις’, ‘ασφαλής χώρα καταγωγής’, ‘ασφαλής τρίτη χώρα’) υφίστανται ήδη σε μεγάλο αριθμό κρατών μελών, αλλά η εφαρμογή και η ερμηνεία ποικίλλει σημαντικά. Προκειμένου να περιοριστούν δευτερογενείς μετακινήσεις μεταξύ κρατών μελών, η Επιτροπή προτείνει να υπόκεινται σε κοινά πρότυπα. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποφασίζει εάν θα εφαρμόζει ή όχι μια έννοια ή πρακτική, αλλά εάν την εφαρμόσει, η εφαρμογή της θα πρέπει να ακολουθεί το κοινό πλαίσιο για όλα τα κράτη μέλη. Ανάλογα, ενώ δεν υπάρχει υποχρέωση εφαρμογής ταχείας διαδικασίας για την απόρριψη προδήλως αβάσιμων αιτήσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει, εάν αποφασίσουν να την εφαρμόσουν, να τηρήσουν τους κοινούς ορισμούς και τις μέγιστες καθορισμένες προθεσμίες. Παρομοίως, εάν τα κράτη μέλη επιθυμούν να απορρίψουν μια αίτηση ως απαράδεκτη βάσει της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, πρέπει να τηρήσουν τις κοινές αρχές καθορισμού μιας χώρας ως τέτοιας όπως αυτές αναφέρονται στο Παράρτημα 1 της πρότασης καθώς και στους κοινούς όρους για την εφαρμογή της εν λόγω έννοιας σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Τα κράτη μέλη θα μπορούν να απορρίπτουν απαράδεκτες αιτήσεις εάν:

- ένα άλλο κράτος μέλος είναι αρμόδιο για την εξέταση της αίτησης, σύμφωνα με τα κριτήρια και τους μηχανισμούς βάσει των οποίων καθορίζεται το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εν λόγω εξέταση·

- μια χώρα θεωρείται ως η πρώτη χώρα για το άσυλο για τον αιτούντα·

- μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα.

Καθώς η διαδικασία με την οποία καθορίζεται εάν ένα άλλο κράτος μέλος είναι αρμόδιο για την εξέταση της αίτησης παροχής ασύλου μπορεί να συμβαδίζει με γενικότερη εξέταση της αίτησης για άσυλο στα κράτη μέλη ή να πραγματοποιείται στο πλαίσιο μιας τέτοιας εξέτασης, οι γενικές διαδικαστικές εγγυήσεις που

προβλέπονται στην πρόταση θα εφαρμόζονται επίσης και στην προηγούμενη διαδικασία. Εντούτοις, η μόνη εγγύηση που περιλαμβάνεται στην πρόταση, η οποία συνδέεται άμεσα με τη διαδικασία που καθορίζει εάν ένα κράτος μέλος είναι αρμόδιο για την εξέταση μιας αίτησης παροχής ασύλου είναι εκείνη που βασίζεται στην αρχή της δίκαιης διαδικαστικής μεταχείρισης, και βρίσκεται στο επίκεντρο της παρούσας πρότασης: η αρχή που ορίζει ότι ο αιτών ενημερώνεται για τη νομική του θέση σε όλες τις καθοριστικές φάσεις της διαδικασίας. Στις αρχές του 2001, η Επιτροπή θα προτείνει μια κοινοτική πράξη για τον σαφή και λειτουργικό καθορισμό του κράτους μέλους που είναι αρμόδιο για την εξέταση της αίτησης παροχής ασύλου.

Τα κράτη μέλη θα μπορούν να απορρίπτουν αιτήσεις ως προδήλως αβάσιμες εάν:

- ο αιτών έχει υποβάλει, χωρίς εύλογη αιτία, παραπλανητική αίτηση όσον αφορά την ταυτότητα ή την εθνικότητά του·

- ο αιτών δεν έχει υποβάλει κανένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο και δεν έχει παράσχει επαρκή ή επαρκώς πειστικά στοιχεία για τον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του, υπάρχουν δε σοβαροί λόγοι να πιστεύει κανείς ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα ένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του·

- η αίτηση ασύλου έχει υποβληθεί στο τελευταίο στάδιο της διαδικασίας απέλασής του, ενώ θα μπορούσε να έχει υποβληθεί νωρίτερα·

- κατά την υποβολή και την αιτιολόγηση της αίτησής του, ο αιτών δεν επικαλείται ζητήματα που δικαιολογούν την προστασία του με βάση τη σύμβαση της Γενεύης ή το άρθρο 3 της ευρωπαϊκής σύμβασης του 1950 για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών·

- ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής·

- ο αιτών έχει υποβάλει νέα αίτηση στην οποία δεν επικαλείται κανένα νέο κρίσιμο πραγματικό στοιχείο σχετικά με την προσωπική κατάστασή του ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του.

Τέλος, η πρόταση ορίζει μια κοινή προσέγγιση για αμφότερες τις έννοιες της ασφαλούς τρίτης χώρας και της ασφαλούς χώρας καταγωγής βάσει ανάλυσης των θέσεων των κρατών μελών, του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των απόψεων που έχουν εκφράσει η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες και άλλοι σχετικοί οργανισμοί. Η εν λόγω προσέγγιση συνίσταται σε:

- χρήση κοινών αρχών για τον καθορισμό της σημασίας των εννοιών αυτών·

- εθνικούς καταλόγους των ασφαλών χωρών για τα κράτη μέλη που επιθυμούν να καταρτίσουν τέτοιους καταλόγους, μετά από κοινοποίηση στην Επιτροπή·

- κοινούς όρους για την εφαρμογή των εννοιών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις·

- τακτική ανταλλαγή απόψεων μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά το χαρακτηρισμό των ασφαλών χωρών, τους εθνικούς καταλόγους και την εφαρμογή των εννοιών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις στο πλαίσιο κοινοτικής διαδικασίας και επιτροπής επαφών (βλ. κατωτέρω).

Η Επιτροπή από την πλευρά της σχεδιάζει τη σύσταση επιτροπής επαφών. Η επιτροπή επαφών θα διευκολύνει τη μεταφορά και, στη συνέχεια, την εναρμονισμένη εφαρμογή της οδηγίας μέσω τακτικών διαβουλεύσεων σχετικά με όλα τα πρακτικά προβλήματα που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή της. Θα συμβάλει στην αποφυγή διπλασιασμού των προσπαθειών εκεί όπου έχουν οριστεί κοινά πρότυπα, ιδίως σε σχέση με την κατάσταση στις ασφαλείς τρίτες χώρες και τις ασφαλείς χώρες καταγωγής. Εξάλλου, η εν λόγω επιτροπή θα διευκολύνει τις διαβουλεύσεις ανάμεσα στα κράτη μέλη όσον αφορά αυστηρότερες ή επιπλέον εγγυήσεις και υποχρεώσεις που θα μπορούσαν να προβλέψουν σε εθνικό επίπεδο. Αυτό μπορεί να προετοιμάσει το έδαφος για τη δημιουργία κοινής διαδικασίας παροχής ασύλου όπως προβλέπεται στα Συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το Τάμπερε του Οκτωβρίου 1999. Τέλος, η επιτροπή επαφών θα συμβουλεύει την Επιτροπή, εάν χρειάζεται, για τις ενδεχόμενες προσθήκες και τροποποιήσεις της οδηγίας ή για προσαρμογές που θα κριθούν αναγκαίες.

5. ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

Η επιλογή της νομικής βάσης συνάδει με τις τροποποιήσεις που επήλθαν στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τη συνθήκη του Άμστερνταμ, η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Μαΐου 1999. Το άρθρο 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ) της συνθήκης ΕΚ προβλέπει ότι το Συμβούλιο θεσπίζει μέτρα περί ασύλου, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και το Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων, και σύμφωνα με άλλες σχετικές συμβάσεις στον τομέα των ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα. Το άρθρο 63 είναι συνεπώς η κατάλληλη νομική βάση για πρόταση σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες χορήγησης ή ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα στα κράτη μέλη.

Ο Τίτλος IV της συνθήκης ΕΚ δεν εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία, εκτός εάν τα εν λόγω κράτη μέλη αποφασίσουν διαφορετικά, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο Πρωτόκολλο σχετικά με τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας που προσαρτάται στις συνθήκες. Ούτε και ο Τίτλος IV εφαρμόζεται στη Δανία, δυνάμει του Πρωτοκόλλου σχετικά με τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στις συνθήκες.

6. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ: ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ

Επικουρικότητα

Η εισαγωγή στον νέο Τίτλο IV (Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση και άλλες πολιτικές σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων) στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αποδεικνύει τη βούληση των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών να προσδώσουν εξουσίες στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

στους εν λόγω τομείς. Αλλά η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν έχει αποκλειστικές εξουσίες εν προκειμένω, συνεπώς, ακόμη και με την πολιτική βούληση να εφαρμόσει κοινή πολιτική για το άσυλο και τη μετανάστευση, πρέπει να ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο 5 της συνθήκης ΕΚ, δηλαδή η Κοινότητα μπορεί να επεμβαίνει μόνον εάν και στο βαθμό που οι στόχοι της προτεινόμενης ενέργειας δεν είναι δυνατόν να υλοποιηθούν από τα κράτη μέλη οπότε, λόγω των διαστάσεων και της κλίμακας της προτεινόμενης ενέργειας, μπορούν να επιτευχθούν από την Κοινότητα. Η πρόταση οδηγίας ικανοποιεί τα κριτήρια αυτά.

Η εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης συνεπάγεται τη θέσπιση μέτρων σχετικών με το άσυλο. Ο συγκεκριμένος στόχος της εν λόγω πρωτοβουλίας είναι να καθοριστούν ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα στα κράτη μέλη. Οι προδιαγραφές που καθορίζονται στη παρούσα πρόταση πρέπει να μπορούν να είναι εφαρμόσιμες με τη λήψη ελάχιστων μέτρων σε όλα τα κράτη μέλη. Η κατάσταση όσον αφορά τις διαδικαστικές εγγυήσεις για τους αιτούντες άσυλο, οι απαιτήσεις για τη λήψη αποφάσεων και οι προδιαγραφές για την εφαρμογή εννοιών και πρακτικών όπως η ταχείες διαδικασίες ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Οι ελάχιστες προδιαγραφές σε κοινοτικό επίπεδο πρέπει να θεσπιστούν με ενέργεια όπως η προτεινόμενη. Θα συντελέσουν στον περιορισμό των δευτερογενών κινήσεων των αιτούντων άσυλο ως αποτέλεσμα αποκλίσεων στις διαδικασίες στα κράτη μέλη. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι αιτούντες άσυλο θα επιλέγουν τη χώρα προορισμού τους για λόγους που θα σχετίζονται λιγότερο με τους διαδικαστικούς κανόνες και πρακτικές απ' ότι συνέβαινε μέχρι τώρα. Η συνεχιζόμενη απουσία προδιαγραφών όσον αφορά τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα θα παρεμποδίζει την αποτελεσματικότητα των υπόλοιπων μέσων που έχουν προβλεφθεί σχετικά. Αντίθετα, αφ' ης στιγμής οι ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο θεσπιστούν, η θέση σε λειτουργία, μεταξύ άλλων, αποτελεσματικού συστήματος μέσω του οποίου θα καθορίζεται το αρμόδιο κράτος μέλος για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου αιτιολογείται πλήρως.

Αναλογικότητα

Η μορφή της κοινοτικής δράσης πρέπει να είναι η απλούστερη δυνατή για την επίτευξη των στόχων της πρότασης και για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της. Υπό αυτό το πνεύμα, το νομικό μέσο που επιλέγεται είναι μια οδηγία η οποία καθιστά δυνατό τον καθορισμό ελάχιστων προδιαγραφών, ενώ αφήνει τις εθνικές αρχές να επιλέξουν την καταλληλότερη μορφή και μέθοδο για την εφαρμογή της στο εθνικό νομικό και γενικότερο πλαίσιο. Η πρόταση εστιάζεται σε μια σειρά ελάχιστων προδιαγραφών που είναι απολύτως αναγκαίες για τη συνοχή της σχεδιαζόμενης ενέργειας χωρίς να αναφέρεται σε προδιαγραφές που σχετίζονται με άλλες πτυχές του δικαιώματος ασύλου.

ΣΧΟΛΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι – Στόχος και ορισμοί

Άρθρο 1

Το άρθρο αυτό ορίζει το σκοπό της οδηγίας. Όλες οι διαδικασίες σχετικά με το άσυλο στα κράτη μέλη υπόκεινται σε ελάχιστες προδιαγραφές που καθορίζονται στην οδηγία με εξαίρεση τις διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 3.

Άρθρο 2

Το άρθρο αυτό οριοθετεί τις διάφορες έννοιες και όρους που χρησιμοποιούνται στις διατάξεις της πρότασης.

(α) Στο σύνολο της πρότασης, περιλαμβανομένων των παραρτημάτων της, ο όρος "Σύμβαση της Γενεύης" αναφέρεται στη Σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, όπως συμπληρώθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967. Όλα τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη σε αμφότερες χωρίς χρονικό ή γεωγραφικό περιορισμό.

(β) Η "αίτηση ασύλου" ορίζεται αναφερόμενη στον ορισμό του πρόσφυγα στη Σύμβαση της Γενεύης. Κάθε αίτηση που υποβάλλει ένα πρόσωπο στα σύνορα ή στην επικράτεια των κρατών μελών θεωρείται ότι υπάγεται στους όρους της Σύμβασης της Γενεύης, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος ζητεί ρητά άλλη μορφή προστασίας στην περίπτωση που το κράτος μέλος διαθέτει διαφορετική διαδικασία για το σκοπό αυτό.

(γ) Η κατάσταση του αιτούντος άσυλο ορίζεται σε σχέση με τη διαδικασία για την έκδοση τελεσίδικης απόφασης όσον αφορά το καθεστώς του πρόσφυγα.

(δ) Η "η αποφαινόμενη αρχή για το καθεστώς το πρόσφυγα" (εφεξής ‘αποφαινόμενη αρχή’) είναι κάθε επίσημος φορέας υπεύθυνος σε πρώτο βαθμό για την εξέταση του παραδεκτού ή της ουσίας των αιτήσεων ασύλου και αρμόδιος για τη λήψη αποφάσεων σε πρώτο βαθμό στις εν λόγω υποθέσεις. Ο ορισμός συνεπάγεται ότι κάθε αρχή σε ένα κράτος μέλος υπεύθυνη για ένα συγκεκριμένο μέτρο εξέτασης δεν είναι απαραίτητα αποφαινόμενη αρχή. Οι αστυνομικοί που διενεργούν την πρώτη συνέντευξη με τον αιτούντα όσον αφορά την ταυτότητα και τα ταξιδιωτικά έγγραφά του και στη συνέχεια διαβιβάζουν την υπόθεση σε άλλη αρχή για έκδοση απόφασης, δεν θεωρούνται αποφαινόμενη αρχή σχετικά με το καθεστώς του πρόσφυγα κατά την έννοια του παρόντος ορισμού. Εξάλλου, ο ορισμός δεν αποκλείει την πιθανότητα να υπάρχουν σε ένα κράτος μέλος περισσότερες από μια αρχές αποφαινόμενες αρχές (για παράδειγμα, εάν οι αποφάσεις για το παραδεκτό ή την ουσία λαμβάνονται από διαφορετικούς φορείς). Ούτε εμποδίζει τα κράτη μέλη να προβλέπουν ότι μια αποφαινόμενη αρχή είναι τελείως ανεξάρτητη από την εκτελεστική εξουσία. Διευκρινίζεται ότι οι αρχές που είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο της εισόδου στο έδαφος δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αποφαινόμενες αρχές για το σκοπό της παρούσας οδηγίας.

(ε) Το "όργανο επανεξέτασης" μπορεί να είναι μια ανώτερη διοικητική αρχή, ένα Συμβούλιο Προσφύγων, μια διυπουργική επιτροπή ή μια δικαστική αρχή, εφόσον το εν λόγω όργανο είναι διαφορετικό και ανεξάρτητο από την αποφαινόμενη αρχή. Ο ορισμός δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να διαθέτει περισσότερα από ένα όργανα επανεξέτασης (για παράδειγμα, εάν υπάρχει διάκριση όσον αφορά το είδος της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης ασύλου).

(στ) Το "δευτεροβάθμιο δικαστήριο" είναι δικαιοδοτικό όργανο κράτους μέλους υπεύθυνο για την εκδίκαση περαιτέρω προσφυγών κατά αποφάσεων οποιουδήποτε οργάνου επανεξέτασης. Το είδος της προσφυγής θα εξαρτάται από το όργανο επανεξέτασης που θα επιλέγουν τα κράτη μέλη. Εάν το όργανο επανεξέτασης είναι διοικητική αρχή, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο θα είναι το πρώτο δικαιοδοτικό όργανο που αποφαίνεται στη συγκεκριμένη περίπτωση και η προσφυγή θα αφορά τόσο τα πραγματικά όσο και τα νομικά ζητήματα. Εάν το όργανο επανεξέτασης είναι δικαιοδοτικό όργανο, η προσφυγή μπορεί να περιορίζεται στα νομικά ζητήματα. Από τον ορισμό απορρέει ότι σε ένα κράτος μέλος μπορεί να υπάρχει μόνο ένα δευτεροβάθμιο δικαστήριο υπεύθυνο για την ομοιομορφία του νόμου στον τομέα των διαδικασιών σχετικά με το άσυλο.

(ζ) Ο όρος "απόφαση" στις διατάξεις της παρούσας οδηγίας καλύπτει κάθε (επίσημο) συμπέρασμα για μια αίτηση ασύλου τόσο σχετικά με το παραδεκτό της όσο και σχετικά με την ουσία της από μια αποφαινόμενη αρχή ή από ένα όργανο επανεξέτασης κράτους μέλους. Συνεπώς, όλες οι διατάξεις όσον αφορά τις αποφάσεις εφαρμόζονται στις αποφάσεις αμφοτέρων των φορέων. Εντούτοις, εάν χρειασθεί, ο όρος θα προσδιορίζει συγκεκριμένα μια από τις δυο αυτά τα είδη φορέα.

(η) "Πρόσφυγας" είναι το πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1, σημείο Α της Σύμβασης της Γενεύης.

(θ) Σύμφωνα με τη διατύπωση του άρθρου 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ) της συνθήκης ΕΚ, με τον όρο "καθεστώς πρόσφυγα" νοείται το καθεστώς που χορηγεί ένα κράτος μέλος σε ένα πρόσωπο που είναι πρόσφυγας και αναγνωρίζεται ως τέτοιος στην επικράτεια του εν λόγω κράτους.

(ι) Η έννοια του "ασυνόδευτου ανηλίκου" έχει ληφθεί από τον ορισμό που περιλαμβάνεται στο Ψήφισμα του Συμβουλίου της 26ης Ιουλίου 1997 σχετικά με τους ασυνόδευτους ανηλίκους που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών.

(κ) Η "κράτηση" καλύπτει όλα τα μέτρα περιορισμού ενός αιτούντος άσυλο από κράτος μέλος σε ειδικό χώρο, όπου η ελευθερία μετακίνησής του περιορίζεται σημαντικά.

(λ) Η "ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα", για το σκοπό της παρούσας οδηγίας είναι η απόφαση μιας αποφαινόμενης αρχής κράτους μέλους να ανακαλέσει το καθεστώς πρόσφυγα από ένα πρόσωπο με βάση το άρθρο 1, σημείο Γ της σύμβασης της Γενεύης ή το άρθρο 33, παράγραφος 2 της σύμβασης της Γενεύης.

(μ) Η "ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα", κανονικά λαμβάνει χώρα εάν από τις συνθήκες προκύπτει ότι το πρόσωπο αυτό δεν θα έπρεπε ποτέ να έχει αναγνωριστεί αρχικά ως πρόσφυγας.

Άρθρο 3

1. Με τη χρήση του όρου 'πρόσωπο' αντί για αλλοδαπός, η παράγραφος αυτή καθιστά σαφές ότι οι διατάξεις της οδηγίας εφαρμόζονται στους υπηκόους τρίτων χωρών, σε απάτριδες και στους υπηκόους της ΕΚ. Όσον αφορά την τελευταία κατηγορία, θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι υπάρχει Πρωτόκολλο για το δικαίωμα ασύλου για τους υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προσαρτάται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

   Δυνάμει της παραγράφου αυτής, οι διατάξεις της οδηγίας εφαρμόζονται επίσης όταν οι αποφάσεις λαμβάνονται όσον αφορά το παραδεκτό ή και την ουσία μιας αίτησης ασύλου στο πλαίσιο διαδικασίας για τον καθορισμό του δικαιώματος του αιτούντος να εισέλθει νόμιμα στο έδαφος ενός κράτους μέλους. Συνεπώς, οι διαδικασίες οι επονομαζόμενες συνοριακές διαδικασίες καλύπτονται πλήρως από την παρούσα πρόταση.

2. Η οδηγία δεν εφαρμόζεται σε αιτήσεις για χορήγηση διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται σε αντιπροσωπείες κρατών μελών. Ούτε η χορήγηση διπλωματικού ασύλου (συνήθως στη χώρα καταγωγής του αιτούντος άσυλο) ούτε η (προκαταρκτική) εξέταση του εδαφικού ασύλου (συνήθως σε τρίτη χώρα), όταν οι αιτήσεις υποβάλλονται σε αντιπροσωπείες κρατών μελών, χρειάζεται να υπόκεινται σε ελάχιστες προϋποθέσεις για διαδικασίες που αφορούν τις αιτήσεις για χορήγηση ασύλου στα σύνορα ή στο έδαφος των κρατών μελών.

3. Δυνάμει της παραγράφου αυτής, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εφαρμόζουν τις διατάξεις της οδηγίας στις διαδικασίες για προστασία άλλες από τη διαδικασία χορήγησης ή ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα. Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη διαθέτουν χωριστές διαδικασίες για άλλα είδη προστασίας. Το έγγραφο εργασίας κατέληγε στο συμπέρασμα ότι φαινόταν λογικό στο στάδιο αυτό να περιοριστεί η πεδίο εφαρμογής της πρότασης οδηγίας σε αιτήσεις προστασίας που υποβάλλονται στο πλαίσιο της Σύμβασης της Γενεύης, δεδομένου ότι θα έπρεπε να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για τον καθορισμό των περιπτώσεων που καλύπτονται από επικουρική προστασία. Το έργο αυτό θα ξεκινήσει προσεχώς. Εξάλλου, το θέμα της ενιαίας διαδικασίας θα εξεταστεί διεξοδικότερα στην Ανακοίνωση για κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο και ενιαίο καθεστώς που να ισχύει σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, για εκείνους στους οποίους έχει χορηγηθεί άσυλο. Στην παρούσα πρόταση δεν έχει θεσπιστεί καμία ελάχιστη προδιαγραφή, αλλά τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να εφαρμόζουν τις διατάξεις της προθεσμίας σε κάθε άλλη υφιστάμενη διαδικασία για τον καθορισμό της ανάγκης προστασίας για άλλους λόγους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ – Βασικές αρχές και εγγυήσεις

Άρθρο 4

1. Η παράγραφος αυτή απαγορεύει τη χρήση προθεσμιών για τις αιτήσεις προστασίας με σκοπό την άρνηση πρόσβασης στη διαδικασία σχετικά με το άσυλο. Αυτό συνεπάγεται, αφενός μεν ότι δεν μπορεί να απαιτείται από τους αιτούντες άσυλο να υποβάλλουν αίτηση κατά την άφιξή τους ή εντός καθορισμένης προθεσμίας από την άφιξή τους. Αφετέρου δε, ότι η μη τήρηση αυτού του όρου δεν θα οδηγεί σε άρνηση της εξέτασης της αίτησης ασύλου. Η διάταξη δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να

εφαρμόζουν το άρθρο 31 της Σύμβασης της Γενεύης. Εξάλλου, καθώς αφορά μόνο τις προκαταρκτικές διατυπώσεις, η διάταξη δεν αφαιρεί από τα κράτη μέλη τη δυνατότητα να επιβάλλουν τις συνέπειες, για την εξέταση της αίτησης χορήγησης ασύλου, ενδεχόμενης άρνησης του αιτούντος να ολοκληρώσει τις διατυπώσεις κατά τη διαδικασία.

2. Οι αιτούντες άσυλο θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στη διαδικασία σχετικά με το άσυλο το ταχύτερο δυνατόν. Οι κανόνες για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο στερούνται νοήματος εάν τα πρόσωπα που επιθυμούν χορήγηση προστασίας από ένα κράτος μέλος δεν μπορούν να έχουν πραγματική πρόσβαση στη διαδικασία σχετικά με το άσυλο του εν λόγω κράτους ή εγκαταλείπονται στην τύχη τους στο έδαφός του ασκόπως διότι οι αρχές δεν αναγνωρίζουν τα αιτήματα αυτά ως αιτήσεις χορήγησης ασύλου. Κάθε δήλωση με την οποία ένα πρόσωπο εκφράζει την επιθυμία να τύχει προστασίας από δίωξη, ή οποιαδήποτε εκδήλωση ή έκφραση του προσώπου ότι φοβάται να επιστρέψει στη χώρα του, θα πρέπει συνεπώς να αντιμετωπίζεται ως αίτηση παροχής ασύλου. Ακόμη κι αν τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τα πρόσωπα που φθάνουν στα σύνορα ή στο έδαφος ενός κράτους μέλους και επιθυμούν να ζητήσουν προστασία να υποβάλλουν (δηλαδή να καταθέτουν επίσημα) την αίτηση χορήγησης ασύλου σε συγκεκριμένο χώρο ή αρχή, αφ' ης στιγμής ένα πρόσωπο γνωστοποιήσει το αίτημά του, οι αρμόδιες αρχές στις οποίες απευθύνθηκε υποχρεούνται να προβούν στις κατάλληλες ενέργειες για να του επιτρέψουν να φθάσει στον χώρο αυτόν σε εύλογο διάστημα ('πραγματική ευκαιρία να υποβάλλουν την αίτησή τους το συντομότερο δυνατόν'). Συνεπώς, όλες οι αρχές στις οποίες μπορεί να απευθυνθούν τα εν λόγω άτομα είτε στα σύνορα είτε στο έδαφος ενός κράτους μέλους, θα πρέπει να έχουν λάβει οδηγία ώστε να προωθήσουν την εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης. Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη πρέπει να δώσουν στις εν λόγω αρχές σαφείς οδηγίες σχετικά με το τι πρέπει να κάνουν και τι όχι ενώπιον προσώπων που επιθυμούν να ζητήσουν προστασία, και ιδιαίτερα, με ποιες αρχές πρέπει να έρθουν σε επαφή για να αναλάβουν την υπόθεση.

3. Η παράγραφος αυτή υποχρεώνει τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν ότι οι αρχές που είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο της εισόδου στο έδαφός τους θα προωθήσουν το συντομότερο στην αρμόδια για την εξέταση αρχή τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν στα σύνορα. Μπορεί να πρόκειται για τον αστυνομικό που διενεργεί την πρώτη συνέντευξη με τον αιτούντα όσον αφορά την ταυτότητα και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα ως πρώτο μέτρο εξέτασης και στη συνέχεια πρέπει να διαβιβάσει την υπόθεση στην αρμόδια αποφαινόμενη αρχή, που βρίσκεται στα σύνορα ή σε άλλο σημείο της χώρας.

4. Σε ορισμένα κράτη μέλη οι αιτήσεις χορήγησης ασύλου μπορούν να υποβληθούν και εκ μέρους εξαρτώμενων προσώπων. Η παράγραφος αυτή θεσπίζει ελάχιστη προδιαγραφή σχετικά με την επεξεργασία των αιτήσεων αυτών. Θα πρέπει να δίνεται η ευκαιρία στα εξαρτώμενα πρόσωπα τα οποία θεωρούνται ενήλικα όσον αφορά τη συμπλήρωση αίτησης χορήγησης ασύλου, σύμφωνα με τη νομοθεσία των κρατών μελών, να εκφράζονται κατ' ιδίαν σχετικά με την υποβολή χωριστής και ανεξάρτητης αίτησης.

Άρθρο 5

Για την αποτελεσματική εξασφάλιση της αρχής της μη επαναπροώθησης, το άρθρο αυτό ορίζει το δικαίωμα σε κάθε αιτούντα άσυλο να παραμείνει στα σύνορα ή στο έδαφος του κράτους μέλους για όσο διάστημα δεν έχει ληφθεί απόφαση σχετικά με την αίτηση.

Άρθρο 6

Το άρθρο αυτό ορίζει ελάχιστες απαιτήσεις για τη διαδικασία λήψης απόφασης. Οι αποφάσεις για τις αιτήσεις χορήγησης ασύλου πρέπει να λαμβάνονται σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα. Στο πλαίσιο αυτό, "σε ατομική βάση" εννοείται βάσει ατομικής αξιολόγησης που αποκλείει κάθε οδηγία για απόρριψη της αίτησης εκ προοιμίου. "Αντικειμενικά" σημαίνει βάσει των γεγονότων της συγκεκριμένης υπόθεσης, πράγμα που πρέπει να προκύπτει σαφώς από το αιτιολογικό της απόφασης. Τέλος, "αμερόληπτα" εννοείται χωρίς διακρίσεις ανάμεσα σε παρεμφερείς υποθέσεις που να βασίζονται, μεταξύ άλλων, σε πολιτικούς λόγους.

Άρθρο 7

Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν διαδικαστικές εγγυήσεις για όλους τους αιτούντες άσυλο. Καμία διάκριση δεν γίνεται όσον αφορά το είδος της διαδικασίας (παραδεκτό, κανονική ή ταχεία διαδικασία), το στάδιο της διαδικασίας (πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια), τις εγγυήσεις που αναφέρονται στα στοιχεία (β) και (γ) για τον τελικό βαθμό) ή τον τρόπο επεξεργασίας της αίτησης (διαδικασία που προηγείται ή όχι της νόμιμης εισόδου).

(α) Τα κράτη μέλη πρέπει να ενημερώνουν όλους τους αιτούντες άσυλο, πριν από την εξέταση της αίτησής τους, για τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους κατά τη διαδικασία, σε γλώσσα που κατανοούν. Αυτό μπορεί να γίνει για παράδειγμα με τη χορήγηση στον αιτούντα τυποποιημένου εγγράφου σχετικά με την προθεσμία σε γλώσσα που μπορεί να διαβάσει δίνοντάς του το χρόνο λάβει γνώση ή με την εξήγηση σε αυτόν της διαδικασίας μέσω ταινίας σε γλώσσα που κατανοεί. Επίσης μπορεί να γίνει προφορικά από τις αρχές ή από οργανισμούς στους οποίους έχει ανατεθεί αυτό το έργο.

(β) Σύμφωνα με αυτό το στοιχείο, πρέπει να παρέχονται στους αιτούντες υπηρεσίες διερμηνέα, όταν χρειάζεται. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να αμείβονται από το δημόσιο, εάν ο διερμηνέας καλείται από τις αρμόδιες αρχές.

(γ) Το στοιχείο αυτό προβλέπει ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να δίνουν τη δυνατότητα στους αιτούντες να επικοινωνούν γραπτά, τηλεφωνικά ή ηλεκτρονικά με έναν εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή με άλλες οργανώσεις που εργάζονται για λογαριασμό της.

(δ) Το στοιχείο αυτό ορίζει τους κανόνες για αποφάσεις σχετικά με αιτήσεις παροχής ασύλου. Όλες οι αποφάσεις πρέπει να κοινοποιούνται εγγράφως. Η απόφαση ρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον σύντομη περίληψη των γεγονότων, να αναφέρει τους νομικούς λόγους της απόρριψης και να εξηγεί το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η αρχή βάσει των γεγονότων. Εξάλλου, όλες οι απορριπτικές αποφάσεις πρέπει να περιέχουν πληροφορίες για τις δυνατότητες προσφυγής. 'Κατά περίπτωση' αναφέρεται στη δυνατότητα αυτόματης επανεξέτασης (άρθρο 36).

(ε) Τα στοιχεία (ε) και (στ) εξασφαλίζουν ότι ο αιτών άσυλο ενημερώνεται, σε γλώσσα που κατανοεί, για το περιεχόμενο της απόφασης που τον αφορά για τα ενδεχόμενα επόμενα βήματα, είτε κατά την παραλαβή της απόφασης είτε λίγο μετά. Αυτό αποτελεί πρόσθετη εγγύηση για να βοηθούνται οι αιτούντες, οι οποίοι ως επί το πλείστον δεν κατανοούν τη γλώσσα στην οποία συντάσσονται οι αποφάσεις, να

καταλάβουν γρήγορα τα ουσιαστικά σημεία της απόφασης ώστε να είναι σε θέση να εξετάσουν ενδεχόμενα επόμενα διαβήματα χωρίς καθυστέρηση. Για την εφαρμογή αυτής της υποχρέωσης, τα κράτη μέλη θα μπορούν, για παράδειγμα, να επισυνάπτουν στην απόφαση, στις περισσότερες περιπτώσεις, ενημερωτικό (τυποποιημένο) φυλλάδιο στη γλώσσα που κατανοεί ο συγκεκριμένος αιτών.

(στ) Σε περίπτωση θετικής απόφασης, ο αιτών πρέπει να ενημερώνεται, σε γλώσσα που κατανοεί, για τα επόμενα διαβήματα στα οποία πρέπει να προβεί. Ένα από τα υποχρεωτικά διαβήματα ενδέχεται να είναι η υποχρέωση να απευθυνθεί στις αρχές για να προσκομίσει πληροφορίες και υλικό για την έκδοση δελτίου ταυτότητας ή για την παραλαβή του δελτίου αυτού.

Άρθρο 8

Το άρθρο 8 αφορά διαδικαστικές εγγυήσεις για την προσωπική συνέντευξη σε πρώτο βαθμό. Δεν καλύπτει τις υπόλοιπες συνεντεύξεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της εξέτασης, όπως περιγράφεται στα σχόλια του άρθρου 2, στοιχείο (ε) και του άρθρου 4, παράγραφος 4. Ανάλογα με το στάδιο και τη φύση της διαδικασίας σε πρώτο βαθμό, το άρθρο 8 αναφέρεται είτε στην προσωπική συνέντευξη σχετικά με το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησης, είτε στην προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας.

1. Η παράγραφος αυτή ορίζει τη διαδικαστική εγγύηση ότι όλοι οι αιτούντες δικαιούνται προσωπική συνέντευξη με έναν αρμόδιο υπάλληλο βάσει της εθνικής νομοθεσίας πριν από τη λήψη της απόφασης σε πρώτο βαθμό, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος αποποιηθεί αυτήν τη δυνατότητα (π.χ. με ρητή δήλωσή του) ή με ενέργειά του (π. χ. εξαφανιστεί). Ο αρμόδιος υπάλληλος δεν είναι απαραίτητο να εργάζεται για την αποφαινόμενη αρχή αλλά πρέπει να έχει λάβει την απαιτούμενη κατάρτιση για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχεία (β) και (δ) και, εάν χρειάζεται, (γ).

2. Η παράγραφος αυτή προβλέπει ότι εάν ζητηθεί από τον αιτούντα να συγκατατεθεί με τα πρακτικά των δηλώσεων στις οποίες προέβη κατά την προσωπική συνέντευξη, τα εν λόγω πρακτικά πρέπει να του αναγνωστούν μεγαλοφώνως, ως ελάχιστη διαδικαστική εγγύηση.

3. Οι παράγραφοι 3 και 4 αφορούν το ζήτημα των μελών της οικογενείας και των εξαρτωμένων προσώπων. Οι ελάχιστες προδιαγραφές θα πρέπει είναι ότι κάθε μέλος δικαιούται χωριστή συνέντευξη, ακόμη και εάν είναι εξαρτώμενο πρόσωπο κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 4. Εξαιρέσεις μπορούν να προβλέπονται στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5.

4. Ο όρος ‘κατά κανόνα’ παραπέμπει μόνον σε περιπτώσεις όπου, εφόσον ο υπάλληλος που διενεργεί τη συνέντευξη το κρίνει αποτελεσματικό, και τα μέλη της οικογένειας συγκατατεθούν το καθένα χωριστά, η προσωπική συνέντευξη μπορεί να διενεργηθεί παρουσία των εν λόγω μελών.

5. Η παράγραφος 5 περιγράφει δυο συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να παραλείψουν την προσωπική συνέντευξη. Αναφέρεται σε πρόσωπα και όχι σε αιτούντες άσυλο, εφόσον μπορεί να πρόκειται και για εξαρτώμενα πρόσωπα.

6. Η παράγραφος 6 ορίζει το δικαίωμα του αιτούντος του οποίου η αίτηση εξετάζεται στο πλαίσιο τακτικής διαδικασίας να συμβουλεύεται τα πρακτικά της προσωπικής του συνέντευξης.

7. Η τελευταία παράγραφος προβλέπει την ελάχιστη προδιαγραφή σχετικά με τη δέουσα αντιμετώπιση περιπτώσεων όπου υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι ο εξεταζόμενος έχει αναστολές στο να εκθέσει διεξοδικά τα αίτια της αίτησης ασύλου που έχει υποβάλλει. Το άρθρο αναφέρεται στα πρόσωπα και όχι στους αιτούντες άσυλο εφόσον μπορεί επίσης να αφορά εξαρτώμενα πρόσωπα. Εφαρμόζεται στην περίπτωση οποιουδήποτε αιτούντος ή προσώπου, ανεξάρτητα από φύλο και ηλικία, που υπήρξε θύμα βασανισμών ή σεξουαλικής κακοποίησης και δυσκολεύεται να εκθέσει τους λόγους της αίτησής του εξαιτίας των εμπειριών αυτών, εκτός εάν σε αυτόν που διενεργεί τη συνέντευξη και στον διερμηνέα του φύλου που έχει επιλέξει ο ενδιαφερόμενος, ανατεθεί η διενέργεια της προσωπικής συνέντευξης.

Άρθρο 9

Το άρθρο αυτό ορίζει τις διαδικαστικές εγγυήσεις όσον αφορά τη νομική συνδρομή κατά τη διαδικασία σχετικά με το άσυλο. Ως νομική συνδρομή νοείται κάθε μορφή συνδρομής από κάθε πρόσωπο σχετικό με την εξέταση της αίτησης ασύλου. Η συνδρομή αυτή μπορεί να παρέχεται από νομικό σύμβουλο ή δικηγόρο, δηλαδή από πρόσωπο που έχει επιλέξει ο αιτών για να τον εκπροσωπεί κατά την εν λόγω διαδικασία.

1. Η παράγραφος αυτή ορίζει το γενικό κανόνα ότι όλοι οι αιτούντες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να έρχονται σε επαφή με οργανώσεις ή πρόσωπα που παρέχουν νομική συνδρομή σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

2. Η παράγραφος 2 αναγνωρίζει ότι είναι προς το συμφέρον των κρατών μελών να ρυθμίζουν την πρόσβαση σε κλειστές περιοχές που προορίζονται για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου. Οι εν λόγω περιοχές μπορούν να είναι κέντρα εντός του εδάφους ή κέντρα συνδεόμενα με ζώνες διερχομένων αεροδρομίου, με λιμένες εισόδου κλπ. Η διενεργούμενη στις περιοχές αυτές εξέταση μπορεί, χωρίς αυτό να είναι υποχρεωτικό, να πραγματοποιείται στο πλαίσιο διαδικασίας στα σύνορα (άρθρο 3, παράγραφος 2). Η οδηγία προτείνει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να ελέγχουν την πρόσβαση για δυο μόνο συγκεκριμένους λόγους: την ποιότητα της νομικής συνδρομής και την αποτελεσματική εξέταση των αιτήσεων χορήγησης ασύλου. Για να εξασφαλίζεται η ποιότητα της νομικής συνδρομής στις εν λόγω περιοχές, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να περιορίσουν την πρόσβαση στις οργανώσεις (ή τους αντιπροσώπους τους) που διαθέτουν τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα. Δεν μπορεί να απαγορεύεται η πρόσβαση, δυνάμει της παρούσας διάταξης στους ειδικευμένους δικηγόρους. Για να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική εξέταση των αιτήσεων χορήγησης ασύλου στις εν λόγω περιοχές, και η τήρηση των προθεσμιών για τη λήψη απόφασης που προβλέπεται στις εθνικές νομοθεσίες και ρυθμίσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν τη θέσπιση κανόνων όσον αφορά τις ημέρες και τις ώρες καθώς και τη διάρκεια της πρόσβασης στους αιτούντες. Τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι απολύτως απαραίτητα για τους σκοπούς που περιγράφονται στην παράγραφο αυτή και να μην οδηγούν ποτέ σε πρακτική άρση του δικαιώματος πρόσβασης στη νομική συνδρομή.

3. Η παράγραφος αυτή καθορίζει την ελάχιστη προδιαγραφή σχετικά με την παρουσία νομικού συμβούλου ή δικηγόρου στις προσωπικές συνεντεύξεις. Τουλάχιστον στην τακτική διαδικασία, οπότε τα προβλήματα που τίθενται συχνά είναι δυσκολότερα, ο νομικός σύμβουλος ή ο δικηγόρος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης χορήγησης ασύλου του πελάτη του. Μια άλλη ελάχιστη προδιαγραφή είναι η ύπαρξη εθνικών κανόνων που να διευκρινίζουν τη νομική θέση των νομικών συμβούλων ή των δικηγόρων σε συνεντεύξεις κατά τη διάρκεια διαδικασιών άλλων εκτός της τακτικής.

4. Η τελευταία παράγραφος του άρθρου αυτού απαιτεί από τα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε ο αιτών να λαμβάνει νομική συνδρομή δωρεάν μετά την έκδοση απορριπτικής απόφασης εάν δεν έχει επαρκή μέσα για να την πληρώσει ο ίδιος.

Άρθρο 10

Το άρθρο αυτό προβλέπει τις αναγκαίες συμπληρωματικές διαδικαστικές εγγυήσεις για τους ασυνόδευτους ανηλίκους σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης της Βιέννης του Δεκεμβρίου 1998 και τον πίνακα αποτελεσμάτων του Μαρτίου 2000.

1. Η πρώτη παράγραφος διευκρινίζει τις διαδικαστικές εγγυήσεις που πρέπει να προβλέπονται σε όλους τους ασυνόδευτους ανηλίκους, ανεξάρτητα από τη φύση της διαδικασίας που ακολουθείται για την επεξεργασία της αίτησής τους.

   (α) Η ελάχιστη προδιαγραφή είναι η συνδρομή κατά τη διαδικασία από νόμιμο κηδεμόνα ή σύμβουλο. Ο όρος "σύμβουλος" περιλαμβάνει αντιπρόσωπο οργάνωσης υπεύθυνης για την παροχή βοήθειας και την ευημερία των ανηλίκων ή από κάθε άλλη οργάνωση αρμόδια για τα θέματα αυτά.

   (β) Η παράγραφος αυτή εξηγεί ο διορισμός νόμιμου κηδεμόνα ή συμβούλου 'το ταχύτερο δυνατό' σημαίνει ότι το πρόσωπο αυτό πρέπει να είναι σε θέση να βοηθήσει τον ασυνόδευτο ανήλικο τον οποίο εκπροσωπεί να προετοιμαστεί για την προσωπική συνέντευξη επί του παραδεκτού ή και της ουσίας της αίτησης ασύλου. Στο πλαίσιο του εν λόγω διαβήματος, ο νόμιμος κηδεμόνας ή σύμβουλος θα μπορεί, εάν χρειαστεί, να συζητήσει με τον ασυνόδευτο ανήλικο την ανάγκη συνέχισης της διαδικασίας όταν προσφέρονται άλλες λύσεις. Εξάλλου, η παράγραφος αυτή ορίζει την ελάχιστη προδιαγραφή ότι ο νόμιμος κηδεμόνας ή σύμβουλος έχει τη δυνατότητα να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη του ασυνόδευτου ανηλίκου τον οποίο εκπροσωπεί και (όπως και εκείνος που διενεργεί τη συνέντευξη) να του υποβάλει ερωτήσεις και να κάνει παρατηρήσεις (που θα περιληφθούν στα πρακτικά της συνέντευξης). Οι εθνικοί κανόνες όσον αφορά την παρουσία στην προσωπική συνέντευξη που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 3 παραμερίζονται από την αρχή 'προς το συμφέρον' του παιδιού.

2. Η δεύτερη παράγραφος ορίζει την ελάχιστη προδιαγραφή ότι η προσωπική συνέντευξη για το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησης για χορήγηση ασύλου ενός ασυνόδευτου ανηλίκου πρέπει να διενεργείται από υπάλληλο καταρτισμένο σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ασυνόδευτων ανηλίκων, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο (γ).

3. Η τελευταία παράγραφος ορίζει δυο ελάχιστες προδιαγραφές που εφαρμόζονται στις ιατρικές εξετάσεις για τον προσδιορισμό της ηλικίας των ασυνόδευτων ανηλίκων: (α) οι μέθοδοι είναι ασφαλείς και σέβονται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, και (β) ο ασυνόδευτος ανήλικος πρέπει να είναι κατάλληλα ενημερωμένος, σε γλώσσα που κατανοεί, ότι πρόκειται να υποβληθεί στην εξέταση αυτή.

Άρθρο 11

1. Η πρώτη παράγραφος του άρθρου αυτού ορίζει το ελάχιστο πλαίσιο για την εκτίμηση της νομιμότητας των περιπτώσεων κράτησης που βασίζονται στην ανάγκη διεξαγωγής αποτελεσματικής και κατάλληλης εξέτασης μιας αίτησης χορήγησης ασύλου. Μια πρώτη βασική προδιαγραφή πρέπει να είναι ότι ένας αιτών άσυλο δεν θα πρέπει, κατά κανόνα, να κρατείται για το λόγο και μόνο ότι έχει υποβάλει αίτηση ασύλου. Η δεύτερη είναι ότι να αναγνωρίζονται οι ανάγκες των κρατών μελών να υποβάλλουν σε κράτηση ορισμένους από τους εν λόγω αιτούντες προκειμένου να προσδιοριστεί η ταυτότητά τους και τα γεγονότα. Η περιγραφή των περιπτώσεων που εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία έχει ληφθεί από το συμπέρασμα της Εκτελεστικής Επιτροπής (EXCOM) αριθ. 44 (XXXVII). Το άρθρο αυτό δεν θίγει επ' ουδενί τις εθνικές πολιτικές στον τομέα της κράτησης αλλοδαπών για άλλους σκοπούς ούτε και αφορά τη μεταχείριση των κρατουμένων εν γένει.

2. Η δεύτερη παράγραφος ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέπουν νομοθετικά τη δυνατότητα αρχικής εξέτασης και εν συνεχεία τακτικών επανεξετάσεων του εντάλματος κράτησης για τις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο αυτή.

Άρθρο 12

Το άρθρο απαιτεί από τα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε όλες οι αρμόδιες αρχές (αποφαινόμενες αρχές, όργανα επανεξέτασης και δευτεροβάθμια δικαστήρια) να διαθέτουν το απαιτούμενο προσωπικό και εξοπλισμό ώστε να μπορούν να φέρουν σε πέρας τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 13

1. Η παράγραφος 1 απαιτεί από κάθε κράτος μέλος να εξασφαλίζει ότι οι αποφαινόμενες αρχές του διαθέτουν ειδικευμένο προσωπικό, έχουν πρόσβαση σε στοιχεία και το δικαίωμα να ζητούν γνωματεύσεις.

2. Η παράγραφος 2 αποσκοπεί στο να εξασφαλίσει, κατά το δυνατόν, ότι τα όργανα επανεξέτασης παρέχουν την ίδια μεταχείριση με τις αποφαινόμενες αρχές σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν την κατάσταση επικρατεί στις χώρες καταγωγής των αιτούντων άσυλο και στις χώρες διέλευσης.

Άρθρο 14

1. Το άρθρο αυτό αναφέρει τις ελάχιστες απαιτήσεις για την κατάρτιση του προσωπικού στο οποίο ανατίθενται τα καθήκοντα που αναφέρονται στην οδηγία. Κατ' αρχήν, για την εφαρμογή της οδηγίας, η βασική κατάρτιση θεωρείται επαρκής.

Τα κράτη μέλη μπορούν φυσικά να προβλέπουν περαιτέρω κατάρτιση σε κατάλληλα διαστήματα. Για μεγαλύτερη ακρίβεια, οι κατηγορίες προσωπικού απαριθμούνται ανάλογα με τη φύση των εκτελούμενων καθηκόντων.

(α) Το σημείο αυτό αφορά το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τα αναφερόμενα στο άρθρο 4 καθήκοντα.

(β) Το σημείο αυτό αφορά το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τη διενέργεια των προσωπικών συνεντεύξεων, όπως αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 8, καθώς και των υπόλοιπων συνεντεύξεων στο πλαίσιο της εξέτασης μιας αίτησης ασύλου όπως περιγράφεται στην οδηγία.

(γ) Πρόκειται για ιδιαίτερη μορφή κατάρτισης σε σχέση με τα καθήκοντα που περιγράφονται στο άρθρο 10, παράγραφος 2.

(δ) Αυτό το είδος εκπαίδευσης πρέπει να παρέχεται τόσο στο προσωπικό που αναφέρεται στο στοιχείο (β) όσο και στο προσωπικό των αποφαινόμενων αρχών που είναι υπεύθυνες για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το παραδεκτό ή και την ουσία των αιτήσεων χορήγησης ασύλου. Αμφότερες οι κατηγορίες προσωπικού πρέπει να έχουν γνώση όλων των (νομικών) ζητημάτων που ενδέχεται να προκύψουν κατά την εξέταση μιας αίτησης ασύλου ούτως ώστε να εκτελούν ορθά το έργο που τους έχει ανατεθεί.

(ε) Το στοιχείο αυτό αφορά το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 11.

2. Η παράγραφος αυτή αποσκοπεί να εξασφαλίσει ότι στο αρμόδιο προσωπικό των οργάνων επανεξέτασης παρέχεται η ίδια μεταχείριση με το προσωπικό των αποφαινόμενων αρχών όσον αφορά την κατάρτιση που απαιτείται για την εκπλήρωση των καθηκόντων του. Ενδέχεται η κατάρτιση που αναφέρεται στο στοιχείο (γ) να πρέπει να επεκταθεί στο προσωπικό των οργάνων επανεξέτασης εάν στους ασυνόδευτους ανηλίκους δοθεί το δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή. Η κατάρτιση που προβλέπεται στο στοιχείο (δ) θεωρείται βασική κατάρτιση για τη λήψη αποφάσεων και, συνεπώς, θα έπρεπε λογικά να επεκταθεί στο προσωπικό των οργάνων επανεξέτασης που εκτελεί τα καθήκοντα αυτά.

Άρθρο 15

Το άρθρο αυτό απαιτεί από τα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα που να εξασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που αφορούν ατομικές αιτήσεις ασύλου. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους ιδιαίτερους κανόνες που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών με τη χώρα καταγωγής και το ρόλο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες όπως τονίζεται στην παράγραφο 4.

1. Τα κατάλληλα μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν όλους τους αναγκαίους κανόνες για την εξασφάλιση της ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών ανάμεσα στις διάφορες δημόσιες υπηρεσίες του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου, τους κανόνες για την ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα στις εν

λόγω υπηρεσίες και κάθε άλλο κυβερνητικό φορέα, τους κανόνες που δικαιοδοτούν ορισμένα ανεξάρτητα όργανα (έναν Διαμεσολαβητή, για παράδειγμα) να εξετάζουν την ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα σε αυτές τις δημόσιες υπηρεσίες, ή τους κανόνες για την πρόσβαση σε μελέτες και έρευνες τρίτων.

2. Οι πληροφορίες που αφορούν ατομικές αιτήσεις ασύλου δεν πρέπει να κοινοποιούνται στην χώρα καταγωγής του αιτούντος.

3. Τα κράτη μέλη μπορεί, εντούτοις, να χρειάζονται ορισμένες πληροφορίες από τις χώρες καταγωγής προκειμένου να αποφανθούν σχετικά με τις αιτήσεις. Δυνάμει της παραγράφου αυτής πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι δεν έχουν ως αποτέλεσμα να γίνουν γνωστές στις αρχές της χώρας καταγωγής οι περιπτώσεις των αιτούντων. Οι αρχές που είναι αρμόδιες για την εξέταση των αιτήσεων μπορούν, για παράδειγμα, να ζητήσουν από την αρμόδια υπηρεσία του υπουργείου εξωτερικών να διενεργήσει ή να αρχίσει έρευνα στη χώρα καταγωγής του αιτούντος, έρευνα η οποία μπορεί να ανατρέξει, αν χρειαστεί, στα επίσημα μητρώα ορισμένων αρχών της χώρας καταγωγής. Εντούτοις, θα πρέπει να υπάρξει ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο, εξαιτίας των εν λόγω ερευνών, να γίνει γνωστό σε κάθε πρόσωπο συνδέεται με οποιονδήποτε τρόπο με τις αρχές της χώρα καταγωγής ότι ο ενδιαφερόμενος έχει υποβάλει αίτηση ασύλου.

4. Όλοι οι σχετικοί κανόνες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ειδική εντολή που έχει δοθεί στην Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες δυνάμει της Σύμβασης της Γενεύης, όπως προβλέπει το άρθρο 17 της παρούσας πρότασης.

Άρθρο 16

Το άρθρο αυτό αφορά το κλείσιμο της υπόθεσης εάν ο αιτών ανακαλέσει εκούσια την αίτηση ασύλου του ή εξαφανιστεί. Προκειμένου να θεσπιστεί ενιαία προσέγγιση του ζητήματος σε όλα τα κράτη μέλη, χωρίς να τα υποχρεώνει να λάβουν επίσημη απόφαση στις περιπτώσεις αυτές, το άρθρο προτείνει μια ειδοποίηση διακοπής της εξέτασης να επισυνάπτεται τουλάχιστον στο φάκελο της αποφαινόμενης αρχής, ώστε να τίθεται τέλος στη διαδικασία από διοικητική και νομική άποψη. Η ημερομηνία της ειδοποίησης θα μπορεί να αποτελεί την ημερομηνία λήξης της διαδικασίας και θα παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να ανευρίσκουν τις αναγκαίες πληροφορίες σε περίπτωση που ο αιτών επανεμφανιστεί στο ίδιο ή σε άλλο κράτος μέλος και τεθεί εκ νέου το θέμα της ευθύνης της εξέτασης νέας αίτησης ασύλου. Η τρίτη παράγραφος παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να θεωρούν ότι μια τέτοια αίτηση μπορεί να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο (δ), εφόσον δεν επικαλείται κανένα γεγονός σχετικό με την προσωπική κατάσταση του αιτούντος ή την κατάσταση της χώρας καταγωγής του.

Άρθρο 17

Το άρθρο αυτό ορίζει τρία διαφορετικά πεδία ευθύνης της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες : πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο (παράγραφος 1)· πρόσβαση στις πληροφορίες για τις ατομικές αιτήσεις ασύλου (παράγραφος 2) και δυνατότητα να προβαίνει σε παραστάσεις σε διαδικασίες σχετικά με το άσυλο (παράγραφος 3), δεδομένης της εντολής που της έχει ανατεθεί δυνάμει του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ – Το παραδεκτό της αίτησης

Άρθρο 18

Το άρθρο 18 απαριθμεί τις περιπτώσεις στις οποίες ένα κράτος μέλος μπορεί να απορρίψει μια αίτηση ασύλου ως απαράδεκτη. Στο έγγραφο εργασίας είχε προταθεί να γίνει σαφής διάκριση ανάμεσα στην απόφαση να μην εξετασθεί η ουσία μιας αιτήσεως ασύλου με την αιτιολογία ότι ο αιτών μπορεί να μεταφερθεί σε τρίτη χώρα και στην απόφαση απόρριψης της αίτησης για ουσιαστικούς λόγους. Ανάλογα, η έννοια του "παραδεκτού" στο έγγραφο εργασίας περιοριζόταν στο να προσδιορίζει κατά πόσον το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να εξετάζει την ουσία μιας αιτήσεως ασύλου ή κατά πόσο ο αιτών πρέπει να μεταφέρεται σε τρίτη χώρα. Διακρίνονται δυο είδη της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, σύμφωνα με τα συμπεράσματα EXCOM αριθ. 15 (XXX) του 1979 και αριθ. 58 (XL) του 1989. Συνεπώς, το άρθρο 18 ορίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν μια συγκεκριμένη αίτηση ασύλου ως απαράδεκτη εάν:

(α) Αρμόδιο για την εξέταση της αίτησης είναι άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τα κριτήρια και τους μηχανισμούς βάσει των οποίων καθορίζεται το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου. Αυτό αφορά την εφαρμογή της Σύμβασης του Δουβλίνου καθώς και κάθε κοινοτικού νομικού μέσου που βασίζεται στο άρθρο 63, παράγραφος 1, στοιχείο (α) της συνθήκης ΕΚ. Για τις προϋποθέσεις εφαρμογής μπορεί να γίνει αναφορά είτε στη Σύμβαση του Δουβλίνου είτε, σε εύθετο χρόνο, σε αυτό το μελλοντικό μέσο.

(β) Μια χώρα θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα. Η χώρα αυτή δεν μπορεί να είναι ένα κράτος μέλος διότι ένας τέτοιος κανόνας θα υπερίσχυε της Σύμβασης του Δουβλίνου ή του μέσου που πρόκειται να την διαδεχθεί. Άλλες προϋποθέσεις εφαρμογής τίθενται στο άρθρο 20.

(γ) Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα. Και εδώ, η χώρα αυτή δεν μπορεί να είναι ένα κράτος μέλος διότι ένας τέτοιος κανόνας θα υπερίσχυε της Σύμβασης του Δουβλίνου ή του μέσου που πρόκειται να την διαδεχθεί. Άλλες προϋποθέσεις εφαρμογής τίθενται στα άρθρα 21 και 22 καθώς και στο Παράρτημα που αναφέρεται στο άρθρο 21, παράγραφος 1.

Άρθρο 19

Το άρθρο 19 προβλέπει μια συγκεκριμένη διαδικαστική εγγύηση όταν ένα κράτος μέλος εξετάζει την εφαρμογή της Σύμβασης του Δουβλίνου ή ενδεχομένως το μέσο που πρόκειται να την διαδεχθεί. Όταν ένα κράτος μέλος ζητά από άλλο κράτος μέλος να αναλάβει την ευθύνη για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου, το αιτούν κράτος μέλος ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν τον αιτούντα για το εν λόγω αίτημα, για το περιεχόμενό του και την ισχύουσα προθεσμία σε γλώσσα την οποία κατανοεί. Η εν λόγω διαδικαστική εγγύηση είναι σύμφωνη με τη γενική προσέγγιση της παρούσας πρότασης, η οποία συνίσταται στο να παρέχονται στον αιτούντα, εάν χρειάζεται, εγγυήσεις ότι θα ενημερώνεται για την πορεία της αίτησής του: βλέπε το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία (α), (ε) και (στ), το οποίο εφαρμόζεται επίσης στις αποφάσεις του οργάνων επανεξέτασης, και το άρθρο 24, παράγραφος 4.

Άρθρο 20

Το άρθρο αυτό ορίζει ότι μια χώρα είναι η πρώτη χώρα ασύλου για έναν αιτούντα άσυλο εάν ο συγκεκριμένος αιτών έχει γίνει δεκτός στην εν λόγω χώρα ως πρόσφυγας ή για άλλους λόγους που δικαιολογούν την παροχή προστασίας και μπορεί ακόμη να επωφεληθεί αυτής της προστασίας. Ο ορισμός αυτός είναι σύμφωνος με την παράγραφο (κ) των Συμπερασμάτων EXCOM αριθ. 15 (XXX) του 1979, η οποία καλεί τα κράτη να αντιμετωπίζουν θετικά μια αίτηση χορήγησης ασύλου όταν ο αιτών επικαλείται επιτακτικούς λόγους για να εγκαταλείψει την πρώτη χώρα ασύλου εξαιτίας φόβου δίωξης.

Άρθρο 21

Βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 1 τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν την έννοια της "ασφαλούς τρίτης χώρας" για να απορρίπτουν αιτήσεις ως απαράδεκτες εάν ο χαρακτηρισμός μιας χώρας ως ασφαλούς τρίτης χώρας συμφωνεί με τις αρχές που προβλέπονται στο Παράρτημα Ι. Το εν λόγω παράρτημα αποτελείται από δυο σειρές αρχών. Η πρώτη σειρά απαριθμεί τις απαιτήσεις χαρακτηρισμού της ως προς την ουσία. Μια χώρα πρέπει να πληροί ορισμένες προϋποθέσεις προκειμένου να θεωρηθεί ασφαλής τρίτη χώρα. Η δεύτερη σειρά αφορά τη διαδικασία χαρακτηρισμού. Συνοπτικά, κάθε χαρακτηρισμός θα πρέπει να βασίζεται σε δημόσια στοιχεία. Οι αρχές αυτές εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το αν υπάρχει εθνικός κατάλογος των χωρών που θεωρούνται ασφαλείς τρίτες χώρες. Κατά συνέπεια, εάν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να απορρίψει μια συγκεκριμένη ατομική αίτηση ασύλου ως απαράδεκτη διότι ο αιτών ήταν στη συγκεκριμένη τρίτη χώρα και δεν υπάρχει ακόμη προηγούμενο όσον αφορά την ασφάλεια της χώρας αυτής για τους αιτούντες της υπηκοότητάς του, η αποφαινόμενη αρχή του εν λόγω κράτους μέλους θα πρέπει να ερευνήσει πρώτα εάν οι γενικές αρχές εφαρμόζονται στη χώρα αυτή για πρόσωπα που έχουν την ίδια υπηκοότητα και τα ίδια κύρια χαρακτηριστικά με τον αιτούντα. Αυτό το μέρος της ατομικής έρευνας δεν είναι αναγκαίο εάν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος έχει ήδη χαρακτηρίσει την τρίτη χώρα ως ασφαλή τρίτη χώρα σε προηγούμενες περιπτώσεις σύμφωνα με το Παράρτημα Ι ή έχει λάβει θέση επίσημα για το σκοπό αυτό, για παράδειγμα εάν έχει περιλάβει τη χώρα στον κατάλογό του ασφαλών τρίτων χωρών. Προς αποφυγήν αλληλοεπικαλύψεων των ερευνών αυτών, προτείνεται να γίνεται έκκληση στην επιτροπή επαφών.

Άρθρο 22

Το άρθρο αυτό ορίζει τις απαιτήσεις για την απόρριψη αίτησης ως απαράδεκτη βάσει της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας. Η πρώτη απαίτηση είναι η τρίτη χώρα να μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα βάσει των αρχών του Παραρτήματος Ι. Η δεύτερη απαίτηση είναι η ασφαλής αυτή τρίτη χώρα να μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής για τον συγκεκριμένο αιτούντα, δηλαδή ανεξάρτητα από το αν περιλαμβάνεται σε κατάλογο, να πληρούνται οι τρεις προϋποθέσεις που διατυπώνονται στα στοιχεία (α) έως (γ).

(α) Ο αιτών πρέπει να έχει κάποιο δεσμό με την τρίτη χώρα. Η αίτηση ασύλου δεν μπορεί να απορριφθεί με μοναδική αιτία ότι θα μπορούσε να ζητηθεί σε άλλο κράτος. Το συμπέρασμα της EXCOM αριθ. 15 (XXX) του 1979 αναφέρεται σε κάποια σχέση (για παράδειγμα έκδοση θεώρησης, προηγούμενη διαμονή) και στενούς δεσμούς (για παράδειγμα παρουσία μελών της οικογενείας). Δεσμό θα μπορούσε επίσης να συνιστά προηγούμενη παραμονή του εκεί, που θα του είχε

δώσει τη δυνατότητα να επωφεληθεί της προστασίας των αρχών της. Η αξιολόγηση θα πρέπει να γίνεται μεμονωμένα από το κάθε κράτος μέλος βάσει της σχετικής εθνικής νομοθεσίας, πιθανώς λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων τη διάρκεια και το είδος της παραμονής.

(β) Υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι ο αιτών θα γίνει εκ νέου δεκτός στην τρίτη χώρα. Μολονότι η παρούσα πρόταση δεν εξασφαλίζει ρητά ότι ο εν λόγω αιτών θα γίνει εκ νέου δεκτός, κάθε εξέταση για την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο οι αρχές της τρίτης χώρας θα αντιδράσουν στην άφιξη του αιτούντος. Και αυτή η αξιολόγηση θα πρέπει να γίνεται μεμονωμένα από το κάθε κράτος μέλος βάσει όλων των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν μεταξύ άλλων προηγούμενες εμπειρίες, πληροφορίες από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες (UNHCR) και από άλλα κράτη μέλη, καθώς και την ύπαρξη συμφωνιών επαναπατρισμού. Και εδώ, οι ανταλλαγές απόψεων και πείρας στο πλαίσιο της UNHCR θα βοηθούσε τα κράτη μέλη να τηρούνται ενήμερα για τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις σχετικά και να αποφευχθεί η άσκοπη επανάληψη ερευνών.

(γ) Τέλος, θα πρέπει να προκύπτει από την απόφαση ότι η υπεύθυνη αποφαινόμενη αρχή μελέτησε και αξιολόγησε τις πληροφορίες που προσκόμισε ο αιτών για να αποδείξει ότι η ασφαλής τρίτη χώρα δεν θα ήταν ασφαλής τρίτη χώρα λόγω της συγκεκριμένης κατάστασής του. Είναι πιθανό, ακόμη και αν η μεταχείριση των συμπατριωτών του στην εν λόγω χώρα είναι εν γένει καλή, ο αιτών να έχει διαφορετική τύχη εξαιτίας του οικογενειακού του παρελθόντος. Αυτό μπορεί να είναι ένα μαχητό τεκμήριο που υφίσταται σε κάθε εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας.

Άρθρο 23

Το άρθρο 23 ορίζει τις προθεσμίες για την εξέταση περιπτώσεων σε σχέση με την πρώτη χώρα ασύλου και την ασφαλή τρίτη χώρα. Οι εν λόγω προθεσμίες έχουν ευθυγραμμιστεί με εκείνες για την εξέταση των προδήλως αβάσιμων αιτήσεων. Για τους λόγους που εξηγούν τη διάρκεια των προθεσμιών, βλέπε τα σχόλια του άρθρου 29. Οι προθεσμίες για αυτό το είδος περιπτώσεων προτείνονται πρωτίστως ως διαδικαστική εγγύηση για τους αιτούντες. Ο ορισμός προθεσμίας για τη διαδικασία σχετικά με το παραδεκτό εξασφαλίζει ότι ο αιτών δεν μπορεί να βρίσκεται σε αναμονή επί αδικαιολόγητα μεγάλο χρονικό διάστημα προκειμένου να μάθει εάν οι αποφαινόμενες αρχές παραπέμψουν την υπόθεσή του σε διαδικασία απόφασης επί της ουσίας. Εξάλλου, η προθεσμία χρησιμεύει ως ελάχιστη απαίτηση για την έκδοση απόφασης. Καθώς, λογικά, κάθε έρευνα σχετικά με το απαράδεκτο προηγείται κάθε άλλης μορφής εξέτασης, η λήψη απόφασης δεν θα πρέπει να απαιτεί υπερβολικό χρόνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV - Διαδικασίες απόφασης επί της ουσίας

Τμήμα 1: Τακτική διαδικασία

Άρθρο 24

Το άρθρο 24 προβλέπει ελάχιστες προδιαγραφές για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου στην τακτική διαδικασία. Αποσκοπεί κυρίως στην εισαγωγή δίκαιων και αποτελεσματικών μηχανισμών για να αντιμετωπιστούν τα κενά και οι δυσκαμψίες του συστήματος.

1. Η πρώτη παράγραφος τονίζει ότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να καθορίζουν τις προθεσμίες, αρκεί οι προθεσμίες αυτές να είναι εύλογες. Οι προθεσμίες δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ειωθότα/ αυτό που αποτελεί την τρέχουσα πρακτική για δύσκολες περιπτώσεις.

2. Η δεύτερη παράγραφος αποσκοπεί να δώσει στον αιτούντα άσυλο που δεν έχει λάβει απόφαση εγκαίρως, τη δυνατότητα να υπενθυμίσει στις αρμόδιες αρχές την υποχρέωση που έχει επιβάλει η κυβέρνησή τους και να απαιτήσει ταχεία απόφαση. Τα κράτη μέλη πρέπει να καθορίσουν με νόμο κατά πόσον η απόφαση του οργάνου επανεξέτασης σε αυτό το είδος αιτήματος θα κρίνει την υπόθεση επί της ουσίας - δηλαδή θα καθορίζει το καθεστώς του πρόσφυγα αντί για την αποφαινόμενη αρχή - ή θα τάσσει προθεσμία για την έκδοση απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή. Μια απόφαση επί της ουσίας θα συμβάλλει στην αποφυγή καθυστερήσεων στη διαδικασία αλλά θα πρέπει το όργανο επανεξέτασης να είναι εξουσιοδοτημένο να καθορίζει το καθεστώς του πρόσφυγα.

3. Είναι πιθανό, για θεμιτούς λόγους, η αποφαινόμενη αρχή να μην έχει λάβει απόφαση εγκαίρως. Γι' αυτό, η τρίτη παράγραφος επιτρέπει παράταση της προθεσμίας για έξι μήνες το ανώτερο εάν, μεταξύ άλλων, η αποφαινόμενη αρχή αναμένει διευκρίνιση από το όργανο επανεξέτασης ή από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο σχετικά με ένα ζήτημα που θα μπορούσε να επηρεάσει τη φύση της απόφασης επί της αίτησης.

   Για να έχει τη δυνατότητα να παρατείνει πραγματικά την προθεσμία σε συγκεκριμένη περίπτωση, η αποφαινόμενη αρχή πρέπει να ενημερώνει δεόντως τον εν λόγω αιτούντα για την κατάσταση.

Άρθρο 25

Το άρθρο αυτό ορίζει τους κανόνες για τη διεξαγωγή ερευνών κατά την εξέταση συνήθων περιπτώσεων. Προβλέπει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι αιτούντες άσυλο να έχουν την ευκαιρία να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές για το σκοπό αυτό (παράγραφος 1), καθορίζει εις τι συνίσταται η επαρκής συνεργασία από τον αιτούντα (παράγραφος 2) και ορίζει τις υποχρεώσεις των αποφαινόμενων αρχών για την εξέταση των στοιχείων της υπόθεσης (παράγραφος 3). Η τελευταία παράγραφος περιγράφει την πορεία μιας υπόθεσης όταν είναι συνεπής και ευλογοφανής και δεν έρχεται σε αντίφαση με κοινώς γνωστά γεγονότα : παρέχεται στον αιτούντα το ευεργέτημα της αμφιβολίας.

Άρθρο 26

Το άρθρο αυτό εξετάζει το ζήτημα της ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα κατά την έννοια του άρθρου 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ) της συνθήκης ΕΚ. Περιλήφθηκε η ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα.

1. Για να είναι αξιόπιστο, το σύστημα εξέτασης των αιτήσεων χορήγησης ασύλου πρέπει επίσης να είναι σε θέση να διορθώνει προηγούμενα σφάλματα. Η παράγραφος αυτή ορίζει την υποχρέωση ότι η αρμόδια αποφαινόμενη αρχή πρέπει να είναι σε θέση να αρχίσει την εξέταση για την ανάκληση ή την ακύρωση του καθεστώτος ενός συγκεκριμένου προσώπου ως πρόσφυγα αμέσως μόλις προκύψουν ενδείξεις ότι υπάρχουν λόγοι να επανεξεταστεί η νομιμότητα του καθεστώτος του ως πρόσφυγα.

2. Ακύρωση ή ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα μπορεί να έχει πολύ σοβαρές επιπτώσεις για το εν λόγω πρόσωπο. Οι αποφάσεις πρέπει να προετοιμάζονται προσεκτικά και ο ενδιαφερόμενος να έχει την ευκαιρία, κατά τη διάρκεια προσωπικής συνέντευξης, να λάβει γνώση για τις πληροφορίες που έχουν προκύψει και αιτιολογούν επανεξέταση του καθεστώτος του. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι σε θέση να εξετάσει τις πληροφορίες και να εκφέρει γνώμη, σε συνέχεια της προσωπικής συνέντευξης, καθώς οι πληροφορίες και οι απόψεις της αποφαινόμενης αρχής μπορεί να μην συμπίπτουν με την πραγματική κατάσταση του αιτούντος. Αυτές οι διαδικαστικές εγγυήσεις εφαρμόζονται σε συνήθη διαδικασία, βάσει της εγγύησης που προβλέπεται στο άρθρο 8, παράγραφος 6 της εν λόγω οδηγίας. Μολονότι η παρούσα πρόταση ορίζει ότι κάθε ακύρωση ή ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο της συνήθους διαδικασίας, δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη από το να κατατάσσουν τις υποθέσεις αυτές με σειρά προτεραιότητας.

3. Η τελευταία παράγραφος αυτού του άρθρου προβλέπει ότι, στις εν λόγω περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τα άρθρα 7 (εγγυήσεις ότι οι αιτούντες ενημερώνονται, λαμβάνουν εξηγήσεις σχετικά με την απόφαση σε γλώσσα που κατανοούν) και 8 (δικαίωμα προσωπικής συνέντευξης) της οδηγίας εφόσον είναι αδύνατο να εφαρμοστούν. Αυτό συμβαίνει όταν ο ενδιαφερόμενος έχει εκούσια επανεγκατασταθεί στη χώρα όπου είχε φόβους δίωξης. Τότε, οι εγγυήσεις αυτές είναι άχρηστες και είναι πρακτικά αδύνατο να εφαρμοστούν.

Τμήμα 2: Ταχεία διαδικασία

Άρθρο 27

Το άρθρο 27 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ή να διατηρήσουν μία ταχεία διαδικασία για την εξέταση περιπτώσεων που υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι προδήλως αβάσιμες σύμφωνα με τους ορισμούς που περιλαμβάνονται στην παρούσα πρόταση.

Άρθρο 28

1. Η διατύπωση των άρθρων 28, παράγραφος 1, στοιχεία (α) και (β) βασίζεται στο συμπέρασμα αριθ. 30 της EXCOM (XXXIV) του 1983, το οποίο ορίζει ως προδήλως αβάσιμες αιτήσεις εκείνες που είναι προφανώς παραπλανητικές ή δεν έχουν σχέση με τα κριτήρια για τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα της Σύμβασης της Γενεύης. Τέσσερεις ακόμη περιπτώσεις προστίθενται σύμφωνα με την τακτική που ακολουθείται σε ορισμένα κράτη μέλη. Κοινό σημείο όλων των περιπτώσεων είναι ότι περιγράφουν λόγους για τους οποίους η περαιτέρω διερεύνηση μιας αίτησης καθίσταται περιττή εξαιτίας σαφών και προφανών γεγονότων.

   (α) Το πρώτο στοιχείο αφορά τις παραπλανητικές αιτήσεις σε σχέση με την ταυτότητα και την εθνικότητα. Οι ισχυρισμοί ενός αιτούντος δεν χρειάζονται περαιτέρω διερεύνηση εάν, χωρίς εύλογη αιτία, έχει χορηγήσει ψευδή στοιχεία όσον αφορά την ταυτότητα ή την εθνικότητά του, γεγονός που υπονομεύει σοβαρά την αξιοπιστία της αίτησης. Αυτό δεν συμβαίνει κατ' ανάγκην στην περίπτωση αναληθών δηλώσεων ή ψευδών πληροφοριών σχετικά με τις εμπειρίες του αιτούντος στην χώρα καταγωγής του ή τη γενική κατάσταση στην εν λόγω χώρα. Αυτές οι ανακολουθίες ή αντιφάσεις θα πρέπει να εξετάζονται αφού ληφθούν υπόψη όλα τα στοιχεία της συγκεκριμένης υπόθεσης.

(β) Αυτό το στοιχείο αφορά τον αιτούντα χωρίς προσωπικά έγγραφα ο οποίος έχει προσκομίσει στην αποφαινόμενη αρχή ορισμένα στοιχεία σχετικά με την ταυτότητα ή την εθνικότητά του αλλά αυτά δεν είναι επαρκή ή επαρκώς πειστικά για τον πλήρη προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του. Αυτό συμβαίνει όταν οι ισχυρισμοί του ενδιαφερομένου δεν είναι αληθοφανείς και τα προσκομισθέντα στοιχεία σχετικά με την ταυτότητα και τη διαδρομή του παρουσιάζουν ανακολουθίες. Στις περιπτώσεις αυτές η αίτηση μπορεί να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη εάν, επιπλέον, υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύει κανείς ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα ένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του.

(γ) Το τρίτο στοιχείο προορίζεται για την αποφυγή κατάχρησης της διαδικασίας σχετικά με το άσυλο από πρόσωπο που βρίσκεται υπό απέλαση.

(δ) Το τέταρτο στοιχείο καλύπτει τις περιπτώσεις όπου ο αιτών έχει επικαλεστεί στην αίτησή του λόγους οι οποίοι δεν δικαιολογούν προστασία ή, για να στηρίξει την αίτησή του, περιγράφει γεγονότα τα οποία δεν δικαιολογούν προστασία. Αυτό καλύπτει δυο περιπτώσεις: (1) οι λόγοι που προβάλλονται στην αίτηση δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης της Γενεύης· ο αιτών έχει επικαλεστεί λόγους όπως η αναζήτηση εργασίας ή καλύτερων όρων διαβίωσης· (2) η αίτηση είναι τελείως αστήρικτη καθόσον ο αιτών δεν παρέχει ενδείξεις ότι διατρέχει κίνδυνο δίωξης ή οι ισχυρισμοί του δεν περιέχουν εμπεριστατωμένα ή προσωπικά στοιχεία.

(ε) Το πέμπτο στοιχείο αφορά την πιθανότητα να απορριφθεί η αίτηση ως προδήλως αβάσιμη εάν ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με τα άρθρα 30 και 31.

(στ) Το τελευταίο στοιχείο προβλέπει την πιθανότητα να απορριφθεί η αίτηση ως προδήλως αβάσιμη εάν ο αιτών έχει υποβάλει νέα αίτηση στην οποία δεν επικαλείται κανένα νέο κρίσιμο πραγματικό στοιχείο σχετικά με την προσωπική κατάστασή του ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του. Για την εφαρμογή αυτού του στοιχείου, ως νέες αιτήσεις μπορούν να θεωρηθούν πολλαπλές αιτήσεις (‘επαναλαμβανόμενες αιτήσεις’) που υποβάλλονται πριν ή μετά από τελεσίδικη απόφαση διαδικασίας σχετικά με το άσυλο, αιτήσεις που υποβάλλονται για γεγονότα που μεσολάβησαν αφού ο αιτών εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του (‘πρόσφυγες *sur place*’) ή αιτήσεις που αμφισβητούν μια τελεσίδικη απόφαση διότι νέα γεγονότα που μεσολάβησαν εκ των υστέρων θα μπορούσαν να ρίξουν νέο φως στην εν λόγω απόφαση.

2. Σύμφωνα με τις υποδείξεις του εγγράφου εργασίας, το άρθρο 28, παράγραφος 2 αποκλείει ρητά να απορρίπτονται ως προδήλως αβάσιμες όλες οι αιτήσεις που μπορούν να απορριφθούν βάσει του άρθρου 1, σημείο ΣΤ της Σύμβασης της Γενεύης ή βάσει εναλλακτικής δυνατότητας διαφυγής στο εσωτερικό της χώρας.

Άρθρο 29

Το άρθρο αυτό ορίζει προθεσμίες ως αναπόσπαστο μέρος του κοινού πλαισίου για την ταχεία διαδικασία. Δυο προθεσμίες προβλέπονται. Η πρώτη απαιτεί τη διενέργεια προσωπικής συνέντευξης εντός σαράντα εργάσιμων ημερών μετά την υποβολή της αίτησης

(παράγραφος 1). Η δεύτερη απαιτεί η απόφαση να λαμβάνεται εντός είκοσι πέντε εργάσιμων ημερών μετά από την προσωπική συνέντευξη (παράγραφος 2). Εν γένει, ο ορισμός προθεσμίας για ταχείες διαδικασίες αιτιολογείται από το γεγονός ότι η εξέταση μιας αίτησης που είναι προδήλως αβάσιμη δεν θα έπρεπε να απαιτεί πολύ χρόνο. Το Ψήφισμα του 1992 για τις προδήλως αβάσιμες αιτήσεις όριζε ότι οι αρχικές αποφάσεις θα έπρεπε να λαμβάνονται το ταχύτερο δυνατόν, και εντός ενός μηνός κατ' ανώτατο όριο. Η προθεσμία αυτή θεωρήθηκε ως υπερβολικά φιλόδοξη. Ως εκ τούτου, τέθηκε λιγότερο αυστηρό χρονικό όριο. Οι δυο προθεσμίες θεσπίζονται για λόγους αμεροληψίας και αποτελεσματικότητας. Αφενός μεν, δεν είναι λογικό ένας αιτών να καλείται σε συνέντευξη μετά από μακρά αναμονή ενώ η απόφαση λαμβάνεται στο πλαίσιο λεγόμενης ταχείας διαδικασίας. Εξ ου και προτείνεται χρονικό όριο. Αφετέρου δε, δεν είναι λογικό η αποφαινόμενη αρχή να αποφασίζει να απορρίψει μια αίτηση ως προδήλως αβάσιμη αφού εξετάσει επί μακρόν το αποτέλεσμα μιας προσωπικής συνέντευξης. Οι αποφαινόμενες αρχές πρέπει να έχουν αρχίσει την εξέταση της υπόθεσης προτού λάβει χώρα η προσωπική συνέντευξη, ενώ από την πλευρά του αιτούντος δημιουργεί προσδοκίες ότι η υπόθεσή του βρίσκεται υπό εξέταση και ότι σύντομα θα λάβει απόφαση. Σε περιπτώσεις όπου δεν πραγματοποιείται προσωπική συνέντευξη, το άθροισμα των εν λόγω προθεσμιών, δηλαδή εξήντα πέντε εργάσιμες, αποτελεί το χρονικό όριο για τη λήψη της απόφασης που αποτελείτο αντικείμενο του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 30

Τα άρθρα 30, 31 και 41 μαζί ορίζουν την κοινή προσέγγιση όσον αφορά τις ασφαλείς χώρες καταγωγής. Η προσέγγιση αυτή είναι η ίδια με εκείνη που προβλέπεται ανωτέρω για τις ασφαλείς τρίτες χώρες, στα σχόλια του άρθρου 21.

Άρθρο 31

Το άρθρο αυτό ορίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την απόρριψη αίτησης ως προδήλως αβάσιμη δεδομένου ότι η χώρα καταγωγής είναι ασφαλής. Η πρώτη προϋπόθεση είναι η χώρα καταγωγής του αιτούντος να είναι όντως 'ασφαλής χώρα καταγωγής' σύμφωνα με τις αρχές του σχετικού Παραρτήματος. Η δεύτερη προϋπόθεση είναι η εν λόγω χώρα να μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για το συγκεκριμένο πρόσωπο. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος (α) έχει την εθνικότητα αυτής της χώρας ή, εάν είναι άπατρις, είναι η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του και (β) δεν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι η χώρα αυτή δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής λόγω της προσωπικής του κατάστασης. Το τελευταίο στοιχείο αποτελεί συγκεκριμένα ένα μαχητό τεκμήριο που υφίσταται σε κάθε εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς χώρας καταγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V - Διαδικασίες προσφυγής

Άρθρο 32

Η πρώτη παράγραφος του άρθρου αυτού θεσπίζει το δικαίωμα προσφυγής· η δεύτερη περιέχει διάταξη σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω δικαιώματος. Το άρθρο εφαρμόζεται σε αποφάσεις για απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες αιτήσεις και αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο τακτικής διαδικασίας.

Το πρώτο εδάφιο ορίζει ότι οι αιτούντες άσυλο έχουν το δικαίωμα προσφυγής κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται σχετικά με το παραδεκτό ή επί της ουσίας της αίτησης ασύλου τους.

Το δεύτερο εδάφιο ορίζει ότι η προσφυγή μπορεί, χωρίς αυτό να είναι υποχρεωτικό, να αφορά τόσο πραγματικά όσο και νομικά ζητήματα. Το όργανο επανεξέτασης δεν μπορεί να περιοριστεί σε νομικά ζητήματα, εκτός εάν τα γεγονότα δεν αμφισβητούνται από τους διαδίκους.

Όπου το άρθρο αυτό, ή άλλα άρθρα στο παρόν κεφάλαιο, αναφέρεται σε απαράδεκτες αιτήσεις, περιλαμβάνει τις αιτήσεις που απορρίπτονται ως απαράδεκτες βάσει της Σύμβασης ταυ Δουβλίνου ή του μέσου που πρόκειται να τη διαδεχθεί. Το εν λόγω μέσο θα μπορεί να προβλέπει τους κανόνες για τις προσφυγές, προς αντικατάσταση των άρθρων του παρόντος κεφαλαίου για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Άρθρο 33

Το άρθρο αυτό περιλαμβάνει κανόνες σχετικούς με το ανασταλτικό αποτέλεσμα για όλες τις περιπτώσεις προσφυγής. Η Επιτροπή προτείνει η προσφυγή να έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός από περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων. Το άρθρο εφαρμόζεται σε αποφάσεις για απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες αιτήσεις και σε αποφάσεις που λαμβάνονται σε τακτική διαδικασία.

1. Η πρώτη παράγραφος ορίζει ότι η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα και ότι, ως εκ τούτου, ο αιτών μπορεί να παραμείνει στο έδαφος ή στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του οργάνου επανεξέτασης.

2. Η δεύτερη παράγραφος επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από το γενικό κανόνα ότι η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα στην περίπτωση ασφαλών τρίτων χωρών, προδήλως αβάσιμων αιτήσεων και στην περίπτωση ζητημάτων δημόσιας τάξης και εθνικής ασφάλειας. Όσον αφορά την τελευταία περίπτωση, οι όροι αυτοί βασίζονται στο άρθρο 32 της Σύμβασης της Γενεύης το οποίο προβλέπει ότι τα Συμβαλλόμενα κράτη δεν θα απελαύνουν πρόσφυγα που βρίσκεται νόμιμα στο έδαφός τους εκτός εάν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, σε εκτέλεση απόφασης που εκδόθηκε σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το νόμο διαδικασία.

3. Η τρίτη παράγραφος ορίζει την ελάχιστη προδιαγραφή ότι στις περιπτώσεις που δεν γίνεται δεκτό το ανασταλτικό αποτέλεσμα, ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητήσει από την αρμόδια αρχή άδεια να παραμείνει στο έδαφος ή στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσφυγής. Δεν μπορεί να γίνει καμία απέλαση μέχρις ότου η αρμόδια αρχή λάβει απόφαση επί του αιτήματος αυτού.

4. Η τελευταία παράγραφος υποχρεώνει την αρμόδια αρχή να εξετάσει το αίτημα το ταχύτερο δυνατόν.

Άρθρο 34

Το άρθρο αυτό αφορά το γενικό πλαίσιο για τη λήψη αποφάσεων σε περιπτώσεις προσφυγής. Οι πρώτες τέσσερεις παράγραφοι εφαρμόζονται τόσο στις αποφάσεις για τις απαράδεκτες ή προδήλως αβάσιμες αιτήσεις όσο και στις αποφάσεις που εκδίδονται σε τακτική διαδικασία.

1. Στην παράγραφο αυτή τα κράτη μέλη υποχρεούνται να θεσπίζουν με νόμο ή κανονισμό εύλογες προθεσμίες για την άσκηση προσφυγής και για την έκθεση των λόγων της προσφυγής. Μολονότι τα χρονικά όρια μπορούν να ποικίλουν σημαντικά,

θεωρείται λογικό η γενική προθεσμία προσφυγής να είναι μικρότερη για τις απαράδεκτες ή προδήλως αβάσιμες περιπτώσεις απ' ότι για τις συνήθεις περιπτώσεις. Προτείνεται απλώς η προθεσμία για την έκθεση των λόγων της προσφυγής στις συνήθεις υποθέσεις να μην είναι μικρότερη από είκοσι εργάσιμες ημέρες. Η Επιτροπή προτίθεται να συζητήσει με την επιτροπή επαφών σχετικά με το τι θα αποτελούσε εύλογες προθεσμίες.

2. Στην παράγραφος αυτή τα κράτη μέλη θεσπίζουν όλους τους άλλους αναγκαίους κανόνες για την κατάθεση προσφυγής, περιλαμβανομένων των κανόνων για την παράταση της προθεσμίας έκθεσης των λόγων της προσφυγής για εύλογη αιτία.

3. Στην παράγραφο αυτή η πρόταση προβλέπει δυο δυνατότητες για τη λήψη αποφάσεων μετά από προσφυγή. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν κατά πόσον το όργανο επανεξέτασης έχει εξουσία επικύρωσης ή ακύρωσης της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής ή εάν πρέπει να λάβει απόφαση επί της ουσίας της υπόθεσης.

4. Εάν τα κράτη μέλη αποφασίσουν ότι το όργανο επανεξέτασης έχει εξουσία είτε επικύρωσης είτε ακύρωσης της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής, το όργανο επανεξέτασης πρέπει να παραπέμπει την υπόθεση στην εν λόγω αρχή η οποία θα ακυρώσει την απόφαση.

5. Η τελευταία παράγραφος δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη που διαθέτουν συνοριακές διαδικασίες όπως περιγράφεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2 να προβλέπουν, στις περιπτώσεις αυτές, πολύ ταχεία απόφαση επί της προσφυγής.

Άρθρο 35

Η ταχεία διαδικασία δεν θα είχε καμία χρησιμότητα εάν η απόφαση ενός οργάνου επανεξέτασης σε αυτού του είδους τη διαδικασία απαιτούσε (σχεδόν) τον ίδιο χρόνο με μια συνήθη υπόθεση. Συνεπώς το άρθρο αυτό ορίζει προθεσμία για τις αποφάσεις του οργάνου επανεξέτασης σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες υποθέσεις. Η πρώτη παράγραφος προβλέπει ότι η απόφαση σε περίπτωση αβάσιμης ή προδήλως αβάσιμης υπόθεσης θα πρέπει να λαμβάνεται εντός εξήντα πέντε εργάσιμων ημερών από την υποβολή της προσφυγής. Η δεύτερη παράγραφος προτείνει τα κράτη μέλη να μπορούν να θεσπίζουν προθεσμίες σε άλλες περιπτώσεις. Αυτό θα συμβάλει στο να εξασφαλίζεται στους αιτούντες μεγαλύτερη νομική ασφάλεια όσον αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 38, παράγραφος 3, αυτό θα έδινε τη δυνατότητα στους αιτούντες να καθιστούν τα όργανα επανεξέτασης υπόλογα σε περίπτωση υπέρβασης των προθεσμιών, μέσω διαδικασίας παρόμοιας με του άρθρου 24, παράγραφος 2. Η τρίτη παράγραφος αφορά ελάχιστες προδιαγραφές ανάλογες με εκείνες που ορίζονται στο άρθρο 24, παράγραφος 3.

Άρθρο 36

Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν διαδικασία αυτόματης επανεξέτασης των αποφάσεων που εκδίδουν οι αποφαινόμενες αρχές σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες υποθέσεις, αντί για διαδικασία προσφυγής. Η αυτόματη επανεξέταση υφίσταται σε ορισμένα κράτη μέλη. Το σύστημα περιγράφεται στο ψήφισμα του Συμβουλίου του 1995 για τις ελάχιστες εγγυήσεις ως εναλλακτική λύση στην προσφυγή. Με την αυτόματη επανεξέταση αποφεύγεται η αναμονή άσκησης προσφυγής από τον αιτούντα. Το όργανο επανεξέτασης καλείται να επικυρώσει αμέσως ή να ακυρώσει την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής, πράγμα που μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στο κράτος μέλος να προβεί σε ταχεία εκτέλεση αρνητικής απόφασης που δεν έχει ακυρωθεί.

1. Η παράγραφος αυτή δίνει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να θεσπίσουν διαδικασία αυτόματης επανεξέτασης σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες υποθέσεις.

2. Η δεύτερη παράγραφος απαιτεί από τα κράτη μέλη που θεσπίζουν τέτοια διαδικασία να προβλέπουν εύλογες προθεσμίες για την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων από τον αιτούντα. Εξ ου και οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν εγγύηση ότι οι αιτούντες άσυλο μπορούν να υποβάλλουν τις ενστάσεις τους σε αρνητική απόφαση όπως στο πλαίσιο τακτικής διαδικασίας. Καθώς η αυτόματη επανεξέταση αποτελεί από τη φύση της πρόσθετη εγγύηση για τη λήψη αποφάσεων από τις ίδιες τις αρχές, η εν λόγω προθεσμία μπορεί να είναι μικρή.

3. Η τρίτη παράγραφος αποσκοπεί στο να εξασφαλίσει ότι η αυτόματη επανεξέταση υπόκειται στις ίδιες ελάχιστες προδιαγραφές με τη λήψη αποφάσεων σε προσφυγή, εκτός από τις προδιαγραφές για τις προθεσμίες.

Άρθρο 37

Η διάταξη αυτή προβλέπει τη δυνατότητα θέσπισης ταχείας διαδικασίας προσφυγής (άρθρο 35) ή αυτόματη επανεξέταση (άρθρο 36) σε ορισμένες συνήθεις υποθέσεις. Η ταχεία προσφυγή εξασφαλίζει ότι το όργανο επανεξέτασης θέτει προτεραιότητες στη λήψη των αποφάσεών του στις εν λόγω περιπτώσεις. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν ωστόσο να θεωρήσουν ότι ορισμένες περιπτώσεις υπαγόμενες στη συνήθη διαδικασία είναι εκ φύσεως ευαίσθητες και ότι, παρά την πρόθεση του αιτούντα για προσφυγή, απαιτούν επανεξέταση. Μπορεί να διακυβεύονται ορισμένες αρχές δικαίου. Η διοίκηση θα αισθάνεται περισσότερη εμπιστοσύνη εάν υποστηρίζεται από το όργανο επανεξέτασης όταν εκτελεί αρνητική απόφαση. Όπως και στις απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες περιπτώσεις, η εφαρμογή της αυτόματης επανεξέτασης θα μπορούσε να θεωρηθεί επιπλέον εγγύηση στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι περιπτώσεις τις οποίες αφορά το εν λόγω άρθρο είναι οι εξής:

(α) Ο αιτών έχει, χωρίς εύλογη αιτία και κακόπιστα, αποκρύψει σε ένα αρχικό στάδιο της διαδικασίας πληροφορίες που θα είχαν οδηγήσει σε απόρριψη της αίτησης ως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη. Η αποφαινόμενη αρχή μπορεί να επιθυμεί να δώσει προτεραιότητα στις εν λόγω παραπλανητικές αιτήσεις και να απαιτήσει από το όργανο επανεξέτασης να υιοθετήσει παρεμφερή προσέγγιση.

(β) Ο αιτών έχει διαπράξει σοβαρό αδίκημα στο έδαφος του κράτους μέλους ή άλλου κράτους μέλους. Η ταχεία διαδικασία προσφυγής ή η αυτόματη επανεξέταση στις εν λόγω περιπτώσεις και στις περιπτώσεις που περιγράφονται στα στοιχεία (γ), (δ) και (ε) τονίζει τη βούληση της αποφαινόμενης αρχής να εκδώσουν ταχεία απόφαση.

(γ) Υπάρχουν προδήλως σοβαροί λόγοι να πιστεύει κανείς ότι έχουν εφαρμογή, όσον αφορά τον αιτούντα, οι διατάξεις του άρθρου 1, σημείο ΣΤ της Σύμβασης της Γενεύης. Όλες οι περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1, σημείο ΣΤ δεν θα έχουν την ίδια αντιμετώπιση, δεδομένου του πολύπλοκου χαρακτήρα του ζητήματος της εξαίρεσης.

(δ) Υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρηθεί ότι ο αιτών αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλος στο οποίο βρίσκεται. Ο λόγος αυτός βασίζεται στο άρθρο 33, παράγραφος 2 της Σύμβασης της Γενεύης.

(ε) Ο αιτών έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση για ιδιαιτέρως σοβαρό έγκλημα και ως εκ τούτου συνιστά κίνδυνο για την κοινότητα του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται. Και αυτός ο λόγος βασίζεται στο άρθρο 33, παράγραφος 2 της Σύμβασης της Γενεύης.

(στ) Ο αιτών βρίσκεται υπό κράτηση. Σε αυτό το είδος υπόθεσης θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα υπό οποιεσδήποτε συνθήκες.

Άρθρο 38

Το άρθρο αυτό προβλέπει το δικαίωμα περαιτέρω προσφυγής και ορίζει το γενικό πλαίσιο για την έκδοση αποφάσεων.

1. Η παράγραφος αυτή ορίζει ότι, σε όλες τις υποθέσεις οι αιτούντες άσυλο να έχουν δικαίωμα περαιτέρω προσφυγής κατά αποφάσεων οργάνων επανεξέτασης.

2. Η παράγραφος αυτή ορίζει ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έχει την αρμοδιότητα εξέτασης των αποφάσεων τόσο για πραγματικά όσο και για νομικά ζητήματα, εκτός εάν η απόφαση αυτή είναι ήδη το αποτέλεσμα εξέτασης πραγματικών και νομικών ζητημάτων. Στην περίπτωση αυτή, αν το όργανο επανεξέτασης είναι δικαστικό όργανο, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο πρέπει να περιορίζει την εξέτασή του σε νομικά ζητήματα.

3. Η παράγραφος αυτή ορίζει ότι, σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί το δικαίωμα άσκησης προσφυγής και ότι, στις περιπτώσεις που χορηγείται άδεια για άσκηση προσφυγής, μπορεί να εξετάζει τα σχετικά νομικά ζητήματα με συνοπτική ή ταχεία διαδικασία. Η ταχεία διαδικασία θα μπορούσε να μην περιλαμβάνει ακροαματική διαδικασία. Ένας λόγος που μπορεί να δικαιολογεί άρνηση του δικαιώματος άσκησης προσφυγής μπορεί να είναι ότι εγείρει νομικό ζήτημα, το οποίο βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας δεν θα αναιρούσε την απόφαση.

4. Η παράγραφος αυτή δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη που το επιθυμούν να θεσπίζουν το δικαίωμα για τους αιτούντες ή και τις αποφαινόμενες αρχές να ζητήσουν απόφαση από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο σε περιπτώσεις που τα όργανα επανεξέτασης δεν έχουν λάβει απόφαση εγκαίρως. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να κληθεί να εκδώσει απόφαση με την οποία τάσσεται προθεσμία για τη λήψη απόφασης από το όργανο επανεξέτασης.

5. Η παράγραφος αυτή ορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές για περαιτέρω προσφυγή, οι οποίες είναι ανάλογες με εκείνες που ορίζονται στο άρθρο 35, παράγραφος 1.

6. Στην τελευταία παράγραφο, ορίζονται οι ελάχιστες προδιαγραφές για περαιτέρω προσφυγή, οι οποίες είναι ανάλογες με εκείνες που ορίζονται στο άρθρο 35, παράγραφος 2.

Άρθρο 39

Το άρθρο αυτό ορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές σχετικά με το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής.

1. Η πρώτη παράγραφος ορίζει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν νομοθετικούς κανόνες σχετικά με το ανασταλτικό αποτέλεσμα εν αναμονή της έκδοσης απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Τα κράτη μέλη μπορούν να μην προβλέψουν το ανασταλτικό αποτέλεσμα ως γενικό κανόνα.

2. Η δεύτερη παράγραφος ορίζει τον ελάχιστο κανόνα σύμφωνα με τον οποίο στις περιπτώσεις στις οποίες δεν γίνεται δεκτό το ανασταλτικό αποτέλεσμα, ο αιτών άσυλο έχει δικαίωμα να ζητήσει από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο άδεια παραμονής κατά τη διάρκεια της περαιτέρω προσφυγής. Καμία απέλαση δεν μπορεί να γίνει μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου επί του αιτήματος αυτού.

3. Η τρίτη παράγραφος προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί το ταχύτερο δυνατό.

4. Η τελευταία παράγραφος δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη που διαθέτουν συνοριακές διαδικασίες όπως περιγράφεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2 να προβλέπουν εξαιρετικά ταχεία λήψη απόφασης στις περιπτώσεις αυτές.

Άρθρο 40

Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι το δικαίωμα για άσκηση περαιτέρω προσφυγής σε συνήθεις περιπτώσεις και το δικαίωμα για άσκηση περαιτέρω προσφυγής σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες περιπτώσεις μπορεί επίσης να επεκταθεί στις αποφαινόμενες αρχές. Τα κράτη μέλη μπορεί να επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν αυτή τη δυνατότητα εάν έχουν αποφασίσει σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 3 ή το άρθρο 36, παράγραφος 3 ότι τα όργανα επανεξέτασης καλούνται να αποφανθούν επί της ουσίας της υπόθεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI – Γενικές και τελικές διατάξεις

Άρθρο 41

Θεσπίζεται πάγια διάταξη κατά των διακρίσεων. Η διατύπωση βασίζεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης της Γενεύης και στο άρθρο 13 της συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 42

Το άρθρο αυτό είναι πάγια διάταξη στο κοινοτικό δίκαιο, η οποία προβλέπει κυρώσεις αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και σύμφωνες με την αρχή της αναλογικότητας. Αφήνει στα κράτη μέλη τη διακριτική ευχέρεια να ορίζουν κυρώσεις για τις παραβάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται με βάση την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 43

Η Επιτροπή έχει επιφορτιστεί με την κατάρτιση έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το ρόλο που έχει αναλάβει να μεριμνά για την εφαρμογή των διατάξεων που λαμβάνονται από τα όργανα δυνάμει της συνθήκης. Είναι επίσης επιφορτισμένη να προτείνει ενδεχόμενες τροποποιήσεις της οδηγίας. Μία πρώτη έκθεση πρέπει να υποβληθεί το αργότερο δύο έτη μετά τη μεταφορά της οδηγίας στα κράτη μέλη. Μετά από αυτή την πρώτη έκθεση, η Επιτροπή θα καταρτίζει έκθεση για την εφαρμογή της οδηγίας τουλάχιστον ανά πέντε έτη.

Άρθρο 44

Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να μεταφέρουν την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2002. Η προθεσμία είναι η ίδια με εκείνη στο σχέδιο οδηγίας για τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής συρροής εκτοπισθέντων και μέτρα που επιδιώκουν τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή αυτών των ατόμων και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής τους. Τα κράτη μέλη οφείλουν να ενημερώνουν την Επιτροπή για τις τροποποιήσεις των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεών τους. Συμπεριλαμβάνουν αναφορά στην παρούσα οδηγία κατά τη θέσπιση αυτών των διατάξεων.

Άρθρο 45

Αυτό το άρθρο καθορίζει την ημερομηνία έναρξης ισχύος της οδηγίας.

Άρθρο 46

Τα κράτη μέλη είναι οι μόνοι αποδέκτες της οδηγίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Το Παράρτημα Ι περιέχει τις αρχές σχετικά με το χαρακτηρισμό των ασφαλών τρίτων χωρών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Το Παράρτημα ΙΙ περιέχει τις αρχές σχετικά με το χαρακτηρισμό των ασφαλών χωρών καταγωγής.

2000/0238 (CNS)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 63, πρώτο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο (δ),

την πρόταση της Επιτροπής[1],

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[2],

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[3],

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Η κοινή πολιτική ασύλου, που περιλαμβάνει ένα κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ανοικτού σε εκείνους οι οποίοι, αναγκασμένοι από τις περιστάσεις, αναζητούν νομίμως προστασία στην Κοινότητα.

(2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά την ειδική σύνοδο που πραγματοποίησε στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, συμφώνησε να εργαστεί για τη θέσπιση ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος για το άσυλο, που θα βασίζεται στην πλήρη και συνολική εφαρμογή της σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, ώστε κανείς να μην αποστέλλεται πίσω εκεί όπου θα υποστεί διώξεις, δηλαδή να τηρηθεί η αρχή της μη επαναπροώθησης.

(3) Στα συμπεράσματα του Τάμπερε προβλέπεται ότι το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο θα πρέπει να περιλαμβάνει βραχυπρόθεσμα τη θέσπιση κοινών κανόνων για δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες σχετικά με το άσυλο στα κράτη μέλη και πιο μακροπρόθεσμα κοινοτικούς κανόνες που θα οδηγήσουν σε μία κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο στην Κοινότητα.

---

1 ΕΕ C
2 ΕΕ C
3 ΕΕ C

(4) Η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα στα κράτη μέλη αποτελεί ως εκ τούτου ένα πρώτο μέτρο για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο, με την επιφύλαξη της λήψης οποιωνδήποτε άλλων μέτρων στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 63, πρώτο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο (δ) της συνθήκης και του στόχου για μια κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο που περιλαμβάνεται στα συμπεράσματα του Τάμπερε.

(5) Οι διαδικασίες σχετικά με το άσυλο δεν θα πρέπει να είναι τόσο μακρές και παρατεταμένες, ώστε τα πρόσωπα που χρειάζονται προστασία να μην είναι υποχρεωμένα να διανύουν μία μακρά περίοδο αβεβαιότητας μέχρις ότου κριθεί η περίπτωσή τους, και τα πρόσωπα που δεν έχουν καμία ανάγκη προστασίας αλλά επιθυμούν να παραμείνουν στο έδαφος των κρατών μελών να μην θεωρούν την αίτηση χορήγησης ασύλου ως μέσο παράτασης της παραμονής τους επί πολλά έτη. Ταυτόχρονα, οι διαδικασίες σχετικά με το άσυλο θα πρέπει να περιέχουν τις αναγκαίες εγγυήσεις για τον ορθό προσδιορισμό εκείνων που χρειάζονται προστασία.

(6) Οι ελάχιστες προδιαγραφές που διατυπώνονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει επομένως να παρέχουν τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν ένα απλό και γρήγορο σύστημα για τη σύντομη και ορθή διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις και τα συντάγματα των κρατών μελών.

(7) Ένα απλό και γρήγορο σύστημα για τις διαδικασίες που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη θα μπορούσε να συνίσταται, υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης των αναγκαίων εγγυήσεων, σε μία αρχική επανεξέταση της απόφασης και στη δυνατότητα περαιτέρω προσφυγής.

(8) Προκειμένου να γίνεται νομότυπη αναγνώριση των προσώπων εκείνων που χρήζουν προστασίας ως πρόσφυγες κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης, πρέπει στις αναγκαίες εγγυήσεις να περιλαμβάνεται η εξασφάλιση σε κάθε αιτούντα αποτελεσματικής πρόσβασης στις διαδικασίες, η εξασφάλιση ευκαιρίας να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές για την έκθεση των πραγματικών δεδομένων που σχετίζονται με την περίπτωσή του, καθώς και επαρκείς διαδικαστικές εγγυήσεις για την παρακολούθηση της υπόθεσής του σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

(9) Αφετέρου, για να υπάρχει ένα σύστημα ταχείας αναγνώρισης των αιτούντων που χρειάζονται προστασία ως πρόσφυγες κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης, θα πρέπει να προβλέπεται η εφαρμογή από τα κράτη μέλη ειδικών διαδικασιών για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων των οποίων δεν είναι αναγκαία η εξέταση επί της ουσίας, καθώς και εκείνων που υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι προδήλως αβάσιμες.

(10) Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να αποφασίζουν κατά πόσον θα εφαρμόσουν ή μη τις διαδικασίες αυτές για τις απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες αιτήσεις, αλλά εάν τις εφαρμόζουν θα πρέπει να συμμορφώνονται με τους κοινούς κανόνες που θεσπίζονται στην παρούσα οδηγία όσον αφορά τον ορισμό των περιπτώσεων αυτών και τους άλλους όρους εφαρμογής των διαδικασιών, περιλαμβανομένων των προθεσμιών για την έκδοση των αποφάσεων.

(11) Οι διαδικασίες αυτές πρέπει απαραιτήτως να παρέχουν τις αναγκαίες εγγυήσεις ώστε να εξαλειφθούν οι προϋπάρχουσες αμφιβολίες για να γίνει νομότυπος προσδιορισμός εκείνων που χρήζουν προστασίας. Θα πρέπει, ως εκ τούτου, καταρχήν να

περιλαμβάνουν όσο το δυνατόν τις ίδιες ελάχιστες διαδικαστικές εγγυήσεις και απαιτήσεις όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων, με τις τακτικές διαδικασίες. Ωστόσο, λόγω της φύσης των αιτήσεων που αφορούν, μπορεί και πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στις δυο αυτές περιπτώσεις, ενώ μπορεί να περιοριστεί η περαιτέρω άσκηση προσφυγής.

(12) Ως ελάχιστες διαδικαστικές εγγυήσεις για όλους τους αιτούντες σε όλες τις διαδικασίες πρέπει να θεωρούνται, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα προσωπικής συνέντευξης πριν από τη λήψη απόφασης, η ευκαιρία επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, η ευκαιρία επαφής με οργανώσεις ή πρόσωπα που παρέχουν νομική συνδρομή, το δικαίωμα έκδοσης γραπτής απόφασης, μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία, και το δικαίωμα του αιτούντος να ενημερώνεται κατά τις καθοριστικές φάσεις της διαδικασίας του, σε γλώσσα που κατανοεί, για τη νομική του θέση, ώστε να μπορεί να εξετάζει τις δυνατότητες των επόμενων διαβημάτων του.

(13) Επιπλέον, ειδικές διαδικαστικές εγγήσεις θα πρέπει να προβλέπονται για πρόσωπα με ειδικές ανάγκες, όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι.

(14) Στις ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε όλες τις διαδικασίες πρέπει να περιλαμβάνονται η λήψη της απόφασης από αρχές οι οποίες είναι ειδικευμένες σε θέματα ασύλου και προσφύγων, η κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού που είναι υπεύθυνο για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου, η λήψη αποφάσεων σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα και η αναφορά στις απορριπτικές αποφάσεις των πραγματικών και νομικών λόγων που τις θεμελιώνουν.

(15) Για να δοθεί η δυνατότητα σε κάθε αιτούντα να ασκεί αποτελεσματικά τα δικαιώματά του ενώπιον των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, το δικαίωμα προσφυγής θα πρέπει να παρέχει σε όλους τους αιτούντες σε όλες τις διαδικασίες, την ευκαιρία επανεξέτασης τόσο για πραγματικά όσο και για νομικά ζητήματα και θα πρέπει κατά κανόνα να συνεπάγεται αναστολή της εκτέλεσης των απορριπτικών αποφάσεων.

(16) Από την ίδια τη φύση τους οι ελάχιστοι κανόνες επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ή να διατηρούν περισσότερο ευνοϊκές διατάξεις για τα πρόσωπα που ζητούν διεθνή προστασία από ένα κράτος μέλος, εφόσον οι σχετικές αιτήσεις θεωρείται ότι θεμελιώνονται στο γεγονός ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είναι πρόσφυγας κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης.

(17) Στη βάση αυτή, τα κράτη μέλη καλούνται επίσης να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας στις διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων που αφορούν άλλες μορφές προστασίας εκτός από εκείνες που απορρέουν από τη σύμβαση της Γενεύης για τα πρόσωπα που διαπιστώνεται ότι δεν είναι πρόσφυγες.

(18) Τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέψουν ποινικές κυρώσεις για τις περιπτώσεις παράβασης των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με τη παρούσα οδηγία.

(19) Η μεταφορά της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να αξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

(20) Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 5 της συνθήκης, οι στόχοι των προτεινόμενων μέτρων, και συγκεκριμένα η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα, δεν μπορούν να επιτευχθούν από τα κράτη μέλη και, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων των προτεινόμενων μέτρων, δύνανται συνεπώς να επιτευχθούν μόνο σε κοινοτικό επίπεδο. Η παρούσα οδηγία περιορίζεται στο ελάχιστο απαιτούμενο για την επίτευξη αυτών των στόχων και δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για το σκοπό αυτό,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι – Στόχος και ορισμοί

Άρθρο 1

Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η θέσπιση ελάχιστων προδιαγαφών σχετικά με τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

(α) "σύμβαση της Γενεύης", η σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων που υπογράφηκε στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951, όπως συμπληρώθηκε από το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967·

(β) "αίτηση για άσυλο", η αίτηση με την οποία ένα πρόσωπο ζητά προστασία από ένα κράτος μέλος και μπορεί να θεωρηθεί ότι θεμελιώνεται στο γεγονός ότι είναι πρόσφυγας κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης. Κάθε αίτηση παροχής προστασίας τεκμαίρεται ότι αποτελεί αίτηση για άσυλο, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος ζητά ρητά άλλο είδος προστασίας που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής αίτησης·

(γ) "αιτών" ή "αιτών άσυλο", το πρόσωπο το οποίο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο για την οποία δεν έχει ακόμη εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση. Τελεσίδικη απόφαση είναι η απόφαση έναντι της οποίας έχουν εξαντληθεί όλα τα δυνατά ένδικα μέσα που προβλέπει η παρούσα οδηγία·

(δ) "αποφαινόμενη αρχή", κάθε δικαστική, οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κράτους μέλους υπεύθυνη για την εξέταση του παραδεκτού ή της ουσίας των αιτήσεων για άσυλο και αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων σε πρώτο βαθμό στις εν λόγω υποθέσεις. Κάθε αρχή υπεύθυνη για τον έλεγχο της εισόδου στο έδαφος δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποφαινόμενη αρχή·

(ε) "όργανο επανεξέτασης", κάθε δικαστική, οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κράτους μέλους που είναι ανεξάρτητη και διαφορετική από την αντίστοιχη αποφαινόμενη αρχή στο οικείο κράτος μέλος και υπεύθυνη για την επανεξέταση των αποφάσεων αυτής της αποφαινόμενης αρχής επί πραγματικών και νομικών ζητημάτων·

(στ) "δευτεροβάθμιο δικαστήριο", ένα δικαιοδοτικό όργανο κράτους μέλους ανεξάρτητο από την κυβέρνηση του εν λόγω κράτους μέλους και υπεύθυνο για την εκδίκαση περαιτέρω προσφυγών κατά αποφάσεων οποιουδήποτε οργάνου επανεξέτασης·

(ζ) "απόφαση", η απόφαση που εκδίδει μία αποφαινόμενη αρχή ή ένα όργανο επανεξέτασης σε κράτος μέλος σχετικά με το παραδεκτό ή την ουσία μιας αίτησης για άσυλο·

(η) "πρόσφυγας", το πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης·

(θ) "καθεστώς πρόσφυγα", το καθεστώς που χορηγεί ένα κράτος μέλος σε ένα πρόσωπο που είναι πρόσφυγας και αναγνωρίζεται σαν τέτοιος στο έδαφος του κράτους μέλους αυτού·

(ι) "ασυνόδευτος ανήλικος", ένα πρόσωπο κάτω των δεκαοκτώ ετών που φτάνει στο έδαφος των κρατών μελών χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο υπεύθυνο γι' αυτό είτε σύμφωνα με το νόμο είτε κατά το εθιμικό δίκαιο, και εφόσον κανένας τέτοιος ενήλικος δεν έχει αναλάβει στην πράξη την επιμέλειά του·

(κ) "κράτηση", ο περιορισμός σε ειδικό χώρο που επιβάλλει κράτος μέλος σε αιτούντα άσυλο, όπως σε φυλακές, χώρους κράτησης ή ζώνες διερχομένων αεροδρομίου, όπου η ελευθερία μετακίνησης του αιτούντος περιορίζεται σημαντικά·

(λ) "ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα", η απόφαση μιας αποφαινόμενης αρχής να ανακαλέσει το καθεστώς πρόσφυγα από ένα πρόσωπο με βάση το άρθρο 1, σημείο Γ της σύμβασης της Γενεύης ή το άρθρο 33, παράγραφος 2 της σύμβασης της Γενεύης·

(μ) "ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα", η απόφαση αποφαινόμενης αρχής να ακυρώσει το καθεστώς πρόσφυγα ενός προσώπου με το σκεπτικό ότι από τις συνθήκες προκύπτει ότι το πρόσωπο αυτό δεν θα έπρεπε ποτέ να έχει αναγνωριστεί αρχικά σαν πρόσφυγας.

Άρθρο 3

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα που υποβάλλουν αίτηση για άσυλο στα σύνορα ή στο έδαφος κρατών μελών, με την επιφύλαξη του πρωτοκόλλου περί ασύλου για τους υπηκόους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

   Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται επίσης στις περιπτώσεις που η εξέταση μίας αίτησης για άσυλο γίνεται στο πλαίσιο διαδικασίας με την οποία κρίνεται το δικαίωμα του αιτούντος να εισέλθει νομίμως στο έδαφος κράτους μέλους.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις αιτήσεις για χορήγηση διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται σε αντιπροσωπείες των κρατών μελών.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας σε διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων παροχής άλλων μορφών προστασίας εκτός από εκείνη που απορρέει από τη σύμβαση της Γενεύης για πρόσωπα που διαπιστώνεται ότι δεν είναι πρόσφυγες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ - Βασικές αρχές και εγγυήσεις

Άρθρο 4

1. Η κατάθεση αιτήσεως για άσυλο δεν υπόκειται σε καμία προηγούμενη διατύπωση.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αιτών άσυλο να έχει στην πράξη την ευκαιρία υποβολής αιτήσεως το ταχύτερο δυνατόν.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλες οι αρχές στις οποίες ενδέχεται να απευθυνθεί ο αιτών στα σύνορα ή στο έδαφος του κράτους μέλους να έχουν οδηγίες για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου, μεταξύ άλλων οδηγίες σχετικά με τη διαβίβαση των αιτήσεων στην αρμόδια αρχή για εξέταση, με όλες τις σχετικές πληροφορίες.

4. Εφόσον ένα πρόσωπο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο και εκ μέρους των εξαρτώμενων από αυτό προσώπων, κάθε ενήλικος μεταξύ των προσώπων αυτών ενημερώνεται κατ' ιδίαν για το δικαίωμά του να υποβάλει χωριστή αίτηση για άσυλο.

Άρθρο 5

Στους αιτούντες άσυλο επιτρέπεται να παραμείνουν στα σύνορα ή στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο έχει υποβληθεί η αίτηση για άσυλο ή στο οποίο εξετάζεται για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ληφθεί σχετική απόφαση.

Άρθρο 6

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αποφάσεις για τις αιτήσεις ασύλου να λαμβάνονται σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα.

Άρθρο 7

Για όλες τις διαδικασίες που προβλέπει η παρούσα οδηγία, εξασφαλίζεται από τα κράτη μέλη ότι παρέχονται σε όλους τους αιτούντες άσυλο οι ακόλουθες εγγυήσεις:

(α) Ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησής τους για άσυλο, για τη διαδικασία που ακολουθείται και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στη διάρκεια της διαδικασίας, σε γλώσσα την οποία κατανοούν.

(β) Τους παρέχονται υπηρεσίες διερμηνέα, όταν χρειάζεται, για να εκθέσουν τους ισχυρισμούς τους ενώπιον των αρμόδιων αρχών. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να αμείβονται από το Δημόσιο, εάν ο διερμηνέας καλείται από τις αρμόδιες αρχές.

(γ) Τους παρέχεται η ευκαιρία να επικοινωνούν με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή με άλλες οργανώσεις που εργάζονται για λογαριασμό της τελευταίας σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

(δ) Οι αποφάσεις για τις αιτήσεις ασύλου τους κοινοποιούνται γραπτώς. Εάν μία αίτηση απορριφθεί, πρέπει να αναφέρονται οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι στους οποίους βασίζεται η απόφαση και να παρέχονται πληροφορίες για τη δυνατότητα επανεξέτασής της και, κατά περίπτωση, για τους τρόπους κατάθεσης προσφυγής και τις σχετικές προθεσμίες.

(ε) Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, ενημερώνονται σε γλώσσα την οποία κατανοούν για το βασικό περιεχόμενο της απόφασης και τη δυνατότητα επανεξέτασής της και, κατά περίπτωση, για τον τρόπο υποβολής προσφυγής καθώς και τις σχετικές προθεσμίες.

(στ) Σε περίπτωση θετικής απόφασης, ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, για την απόφαση καθώς και για οποιαδήποτε υποχρεωτικά διαβήματα στα οποία πρέπει, ενδεχομένως, να προβούν συνεπεία της απόφασης αυτής.

Άρθρο 8

1. Πριν από τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή, πρέπει να παρέχεται στον αιτούντα άσυλο η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης σχετικά με το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησής του για άσυλο με έναν υπάλληλο που έχει αρμοδιότητα επί των θεμάτων αυτών βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

2. Κατά το τέλος της προσωπικής συνέντευξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ο υπάλληλος πρέπει τουλάχιστον να διαβάσει μεγαλοφώνως τα πρακτικά της συνέντευξης στον αιτούντα για να μπορέσει να ζητήσει τη συγκατάθεσή του για το περιεχόμενό τους.

3. Εφόσον ένα πρόσωπο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο και εκ μέρους των εξαρτώμενων από αυτό προσώπων, πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε ενήλικο μεταξύ των προσώπων αυτών να εκφράζει τη γνώμη του κατ' ιδίαν και να έχει συνέντευξη σχετικά με το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησής του.

4. Η προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης ασύλου κατά κανόνα γίνεται χωρίς την παρουσία μελών της οικογένειας.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στις αρμόδιες αρχές να απέχουν από την προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο, σε περιπτώσεις προσώπων που δεν είναι σε θέση να συμμετάσχουν στη συνέντευξη αυτή για ψυχολογικούς ή ιατρικούς λόγους, καθώς και ανηλίκων που δεν έχουν φθάσει στην ηλικία που ορίζει η εθνική νομοθεσία ή κανονισμοί, εφόσον αυτό δεν επηρεάζει δυσμενώς την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής. Στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει να παρέχεται σε κάθε πρόσωπο η δυνατότητα να εκπροσωπείται, κατά περίπτωση, από νόμιμο κηδεμόνα, δικηγόρο ή σύμβουλο.

6. Κατά την τακτική διαδικασία, που αναφέρεται στα άρθρα 24, 25 και 26 (εφεξής: "η τακτική διαδικασία") πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε αιτούντα άσυλο, εντός ευλόγου προθεσμίας, να συμβουλεύεται τα πρακτικά της προσωπικής συνέντευξής του επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο και να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επ' αυτών.

7. Κατά την προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη συμμετοχή υπαλλήλου και διερμηνέα του φύλου που επιλέγει ο εξεταζόμενος, εάν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο αντιμετωπίζει δυσκολίες να εκθέσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του, λόγω των εμπειριών που είχε ή λόγω της πολιτιστικής του καταγωγής.

Άρθρο 9

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν σε όλους τους αιτούντες άσυλο τη δυνατότητα να έρχονται σε επαφή κατά τρόπο αποτελεσματικό με οργανώσεις ή πρόσωπα που παρέχουν νομική συνδρομή σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

2. Σε κλειστές περιοχές που προορίζονται για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου σε πρώτο βαθμό, τα κράτη μέλη μπορούν να ρυθμίζουν την πρόσβαση οργανώσεων που παρέχουν νομική συνδρομή, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω κανόνες είτε εξυπηρετούν το θεμιτό σκοπό που αποτελεί η εξασφάλιση της ποιότητας της νομικής συνδρομής είτε είναι αντικειμενικά αναγκαίοι για την εξασφάλιση μιας αποτελεσματικής εξέτασης σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες που διέπουν τη διαδικασία στις περιοχές αυτές, και δεν καθιστούν αδύνατη την πρόσβαση.

3. Σε μία τακτική διαδικασία, ο νομικός σύμβουλος ή δικηγόρος του αιτούντος έχει την ευκαιρία να είναι παρών κατά την προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες σχετικά με την παρουσία των νομικών συμβούλων ή δικηγόρων σε όλες τις άλλες συνεντεύξεις κατά τη διαδικασία σχετικά με το άσυλο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρούσας παραγράφου καθώς και του άρθρου 8, παράγραφος 5 και του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο (β).

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλοι οι αιτούντες άσυλο να έχουν δικαίωμα συνδρομής από νομικό σύμβουλο ή δικηγόρο μετά την έκδοση απορριπτικής απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή. Η συνδρομή αυτή πρέπει να παρέχεται δωρεάν στο στάδιο αυτό της διαδικασίας, εάν ο αιτών δεν έχει επαρκή μέσα για να την πληρώσει ο ίδιος.

Άρθρο 10

1. Για όλες τις διαδικασίες που προβλέπει η παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη παρέχουν σε όλους τους ασυνόδευτους ανήλικους τις ακόλουθες εγγυήσεις:

   (α) διορίζεται το ταχύτερο δυνατό νόμιμος κηδεμόνας ή σύμβουλος για να τους επικουρεί και να τους εκπροσωπεί κατά την εξέταση της αίτησης·

(β) παρέχεται η ευκαιρία στον διορισθέντα νόμιμο κηδεμόνα ή σύμβουλο να τους βοηθά στην προετοιμασία της προσωπικής συνέντευξης για το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησης για άσυλο. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στο νόμιμο κηδεμόνα ή σύμβουλο ενός ασυνόδευτου ανήλικου να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη και να υποβάλουν ερωτήσεις ή παρατηρήσεις.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης για το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησης ασύλου ενός ασυνόδευτου ανήλικου από υπάλληλο καταρτισμένο σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ασυνόδευτων ανηλίκων.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

(α) οι αρμόδιες οργανώσεις που διεξάγουν ιατρικές εξετάσεις για τον προσδιορισμό της ηλικίας ασυνόδευτων ανηλίκων να χρησιμοποιούν μεθόδους που είναι ασφαλείς και σέβονται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια·

(β) οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησης ασύλου τους, και σε γλώσσα την οποία κατανοούν, σχετικά με τη δυνατότητα προσδιορισμού της ηλικίας με ιατρική εξέταση. Αυτή η ενημέρωση περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη μέθοδο της ιατρικής εξέτασης και τις ενδεχόμενες συνέπειες που θα έχει το αποτέλεσμά της για την εξέταση της αίτησης ασύλου, καθώς και τις συνέπειες που θα έχει η άρνηση εκ μέρους του ασυνόδευτου ανήλικου να υποβληθεί στην εν λόγω εξέταση.

Άρθρο 11

1. Τα κράτη μέλη δεν υποβάλλουν σε κράτηση έναν αιτούντα άσυλο για τον μόνο λόγο ότι η αίτησή του για χορήγηση ασύλου χρειάζεται εξέταση. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν σε κράτηση έναν αιτούντα άσυλο προκειμένου να ληφθεί απόφαση στις ακόλουθες περιπτώσεις, σύμφωνα με διαδικασία που προβλέπει η εθνική νομοθεσία και μόνο για όσο χρονικό διάστημα είναι αναγκαίο:

α) για τη βεβαίωση ή την εξακρίβωση της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του·

β) για τον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του, όταν έχει καταστρέψει ή πετάξει τα ταξιδιωτικά του έγγραφα ή και τα έγγραφα προσδιορισμού της ταυτότητάς του, ή χρησιμοποίησε πλαστά έγγραφα κατά την άφιξή του στο κράτος μέλος προκειμένου να παραπλανήσει τις αρχές·

γ) για τον προσδιορισμό των στοιχείων στα οποία βασίζεται η αίτηση για άσυλο, τα οποία υπό άλλες συνθήκες θα μπορούσαν να χαθούν·

δ) στο πλαίσιο διαδικασίας για τη διαπίστωση του δικαιώματός του να εισέλθει στο έδαφος της χώρας.

2. Τα κράτη μέλη προβλέπουν νομοθετικά τη δυνατότητα αρχικής εξέτασης και εν συνεχεία τακτικών επανεξετάσεων του εντάλματος κράτησης για τους αιτούντες άσυλο που κρατούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 12

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε όλες οι αρμόδιες αρχές να διαθέτουν το απαιτούμενο προσωπικό και εξοπλισμό ώστε να μπορούν να φέρουν σε πέρας τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 13

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι αποφαινόμενες αρχές να διαθέτουν πλήρη ειδίκευση σε θέματα ασύλου και προσφύγων. Για το σκοπό αυτό, κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε οι αποφαινόμενες αρχές του:

   (α) να έχουν στη διάθεσή τους ειδικευμένο προσωπικό με τις αναγκαίες γνώσεις και εμπειρία σε θέματα ασύλου και προσφύγων·

   (β) να έχουν πρόσβαση σε ακριβή και ενημερωμένα στοιχεία από διάφορες πηγές, μεταξύ των οποίων και από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, όσον αφορά την κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των αιτούντων άσυλο και στις χώρες διέλευσης·

   (γ) να έχουν δικαίωμα να ζητούν, εφόσον είναι αναγκαίο, γνωματεύσεις εμπειρογνωμόνων για ειδικά θέματα, για παράδειγμα ιατρικής ή πολιτιστικής φύσεως.

2. Κατόπιν αιτήσεως των οργάνων επανεξέτασης, τα κράτη μέλη τους παρέχουν την ίδια μεταχείριση με τις αποφαινόμενες αρχές όσον αφορά την πρόσβαση στο τμήμα εκείνο των αναφερόμενων στη παράγραφο 1, στοιχείο (β) στοιχείων, τα οποία θεωρούνται ως δημόσια στοιχεία. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να τους παράσχουν πρόσβαση στο τμήμα εκείνο των αναφερόμενων στην παράγραφο 1, στοιχείο (β) στοιχείων τα οποία θεωρούνται ως εμπιστευτικά στοιχεία, εάν τηρούν τους ίδιους κανόνες με τις αποφαινόμενες αρχές όσον αφορά τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των στοιχείων αυτών.

Άρθρο 14

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

   (α) το προσωπικό που ενδέχεται να έρθει σε επαφή με πρόσωπα ευρισκόμενα στο στάδιο που μπορεί να υποβάλουν αίτηση για άσυλο, όπως υπάλληλοι υπεύθυνοι για τον έλεγχο των συνόρων και της υπηρεσίας μεταναστεύσεως, να έχουν την αναγκαία βασική κατάρτιση ώστε να αναγνωρίζουν μία αίτηση ασύλου καθώς και τα περαιτέρω διαβήματα σύμφωνα με τις υποδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφος 3·

   (β) το προσωπικό το οποίο προβαίνει σε συνεντεύξεις των αιτούντων άσυλο να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση για το σκοπό αυτό·

   (γ) το προσωπικό που προβαίνει σε συνέντευξη προσώπων τα οποία βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευαίσθητη θέση και ανηλίκων να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση σε σχέση με τις ειδικές ανάγκες των προσώπων αυτών·

(δ) το προσωπικό που εξετάζει αιτήσεις ασύλου να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση όσον αφορά τη διεθνή νομοθεσία περί προσφύγων, την εθνική νομοθεσία περί ασύλου, τη σχετική διεθνή νομοθεσία περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την παρούσα οδηγία και την αξιολόγηση των αιτήσεων ασύλου προσώπων με ειδικές ανάγκες, περιλαμβανομένων των ασυνόδευτων ανηλίκων·

(ε) το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την έκδοση ενταλμάτων κράτησης να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση όσον αφορά την εθνική νομοθεσία περί ασύλου, τη σχετική διεθνή νομοθεσία περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την παρούσα οδηγία και τους εθνικούς κανόνες περί κρατήσεως.

2. Κατόπιν αιτήσεως των οργάνων επανεξέτασης, τα κράτη μέλη παρέχουν στο προσωπικό τους την ίδια μεταχείριση με το προσωπικό των αποφαινομένων αρχών όσον αφορά την κατάρτιση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, στοιχείο (γ), εν ανάγκη, και (δ).

Άρθρο 15

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διατηρούν απόρρητες τις πληροφορίες που αφορούν ατομικές αιτήσεις ασύλου.

2. Τα κράτη μέλη δεν αποκαλύπτουν ούτε κοινοποιούν τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στις αρχές της χώρας καταγωγής του αιτούντος άσυλο.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα ώστε να μην δίνεται καμία πληροφορία για την εξέταση της υπόθεσης μεμονωμένου αιτούντος στις αρχές της χώρας καταγωγής του κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να γίνει γνωστό από τις αρχές αυτές το γεγονός ότι υπέβαλε αίτηση ασύλου.

4. Το παρόν άρθρο δεν επηρεάζει την πρόσβαση της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες σε πληροφορίες κατά την άσκηση της εντολής που έχει βάσει του άρθρου 17 της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 16

1. Σε περίπτωση εκούσιας ανάκλησης της αίτησης για άσυλο από τον αιτούντα, η αρμόδια αποφαινόμενη αρχή προβαίνει σε σχετική σημείωση στο φάκελο για να παύσει η εξέταση της αίτησης.

2. Εάν ο αιτών άσυλο έχει εξαφανιστεί, η αρμόδια αποφαινόμενη αρχή μπορεί να διακόψει την εξέταση της αίτησης εάν ο αιτών, χωρίς εύλογη αιτία, δεν έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση να παρουσιάζεται τακτικά στις αρχές ή με τις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή εμφάνισης για προσωπική συνέντευξη επί τουλάχιστον τριάντα εργάσιμες ημέρες.

3. Εάν ο αιτών θέτει τον εαυτό του στη διάθεση των αρχών για την εξέταση της αίτησής του για άσυλο μετά την διακοπή της εξέτασης της αίτησής του σύμφωνα με τις παραγράφους 1 ή 2, η αίτησή του μπορεί να θεωρηθεί ως νέα αίτηση για άσυλο.

Άρθρο 17

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλες οργανώσεις που εργάζονται για λογαριασμό της:

(α) να έχουν πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο, περιλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται υπό κράτηση και σε ζώνες διέλευσης αεροδρομίων·

(β) να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες για τις ατομικές αιτήσεις ασύλου, για την πρόοδο της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών άσυλο συμφωνεί σχετικά·

(γ) να είναι σε θέση να προβαίνουν σε παραστάσεις, κατά την άσκηση των εποπτικών τους αρμοδιοτήτων βάσει του άρθρου 35 της σύμβασης της Γενεύης, ενώπιον των αρμόδιων αρχών σχετικά με ατομικές αιτήσεις ασύλου σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III - Το παραδεκτό της αίτησης

Άρθρο 18

Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν συγκεκριμένη αίτηση για άσυλο ως απαράδεκτη εάν:

(α) αρμόδιο για την εξέταση της αίτησης είναι άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τα κριτήρια και τους μηχανισμούς βάσει των οποίων καθορίζεται το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης για άσυλο υποβαλλομένης σε ένα από τα κράτη μέλη από υπήκοο τρίτης χώρας ή απάτριδα·

(β) σύμφωνα με το άρθρο 20, μία τρίτη χώρα θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα·

(γ) σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, μία τρίτη χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα.

Άρθρο 19

Όταν ένα κράτος μέλος ζητά από άλλο κράτος μέλος να αναλάβει την ευθύνη για την εξέταση συγκεκριμένης αίτησης ασύλου, το αιτούν κράτος μέλος ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν τον αιτούντα για το εν λόγω αίτημα, για το περιεχόμενό του και την ισχύουσα προθεσμία σε γλώσσα την οποία κατανοεί.

Άρθρο 20

Μία χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως πρώτη χώρα ασύλου για έναν αιτούντα άσυλο, εάν έχει γίνει δεκτός στη χώρα αυτή ως πρόσφυγας ή για άλλους λόγους που δικαιολογούν την παροχή προστασίας και μπορεί ακόμη να επωφεληθεί αυτής της προστασίας.

Άρθρο 21

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν μια τρίτη χώρα ως ασφαλή τρίτη χώρα για έναν αιτούντα άσυλο μόνο σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο παράρτημα Ι της παρούσας οδηγίας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν σε ισχύ ή να θεσπίσουν νομοθετικές διατάξεις που προβλέπουν τον χαρακτηρισμό των ασφαλών τρίτων χωρών με νόμο ή κανονισμό. Οι εν λόγω νόμοι ισχύουν με την επιφύλαξη του άρθρου 22.

3. Τα κράτη μέλη στα οποία, κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, ισχύουν νόμοι ή κανονισμοί που χαρακτηρίζουν ορισμένες χώρες ως ασφαλείς τρίτες χώρες και που επιθυμούν να τους διατηρήσουν σε ισχύ, τους κοινοποιούν στην Επιτροπή εντός έξι μηνών από την έκδοση της παρούσας οδηγίας και κοινοποιούν κάθε περαιτέρω τροποποίησή τους το ταχύτερο δυνατόν.

   Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το ταχύτερο δυνατόν κάθε νόμο ή κανονισμό για το χαρακτηρισμό ασφαλών τρίτων χωρών που θεσπίζουν μετά την έκδοση της παρούσας οδηγίας, καθώς και κάθε επόμενη τροποποίησή του.

Άρθρο 22

Ως ασφαλής τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί για έναν συγκεκριμένο αιτούντα άσυλο μία χώρα η οποία είναι ασφαλής τρίτη χώρα σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο παράρτημα Ι, ανεξαρτήτως εάν συμπεριλαμβάνεται σε κατάλογο, μόνον εάν:

(α) ο αιτών έχει σχέση ή στενούς δεσμούς με τη χώρα ή είχε την ευκαιρία στη διάρκεια προηγούμενης παραμονής του εκεί να επωφεληθεί της προστασίας των αρχών της,

(β) υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι ο συγκεκριμένος αυτός αιτών θα γίνει εκ νέου δεκτός στο έδαφός της, και

(γ) δεν υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι η χώρα αυτή δεν αποτελεί ασφαλή τρίτη χώρα υπό τις ειδικές περιστάσεις του αιτούντος.

Άρθρο 23

1. Σε περίπτωση προσωπικής συνέντευξης με τον αιτούντα σχετικά με το παραδεκτό της αίτησης για άσυλο ενόψει του άρθρου 18, στοιχεία (β) ή (γ), τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές να προβούν στην προσωπική αυτή συνέντευξη εντός σαράντα εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης του ενδιαφερομένου.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η απόφαση απόρριψης μιας αίτησης ασύλου ως απαράδεκτης ενόψει του άρθρου 18, στοιχεία (β) ή (γ) να λαμβάνεται από την αποφαινόμενη αρχή εντός είκοσι πέντε εργάσιμων ημερών από την προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα.

3. Αν δεν πραγματοποιηθεί προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα, η προθεσμία για τη λήψη απόφασης είναι εξήντα πέντε εργάσιμες ημέρες.

4. Η μη συμμόρφωση με τις προθεσμίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο συνεπάγεται εξέταση της αίτησης ασύλου κατά την τακτική διαδικασία.

5. Κατά την εφαρμογή μιας απόφασης που βασίζεται στο άρθρο 22, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγήσουν στον αιτούντα έγγραφο στη γλώσσα της τρίτης χώρας, με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της χώρας αυτής ότι η αίτηση δεν έχει εξεταστεί επί της ουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV - Διαδικασίες απόφασης επί της ουσίας

Τμήμα 1: Τακτική διαδικασία

Άρθρο 24

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν δια νόμου ή κανονισμού εύλογη προθεσμία για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου από την αποφαινόμενη αρχή.

2. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η αποφαινόμενη αρχή δεν έχει λάβει απόφαση εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1, οι αιτούντες έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη λήψη απόφασης από το όργανο επανεξέτασης. Τα κράτη μέλη καθορίζουν με νόμο κατά πόσον με την απόφαση του οργάνου επανεξέτασης κρίνεται το αίτημα από άποψη ουσίας ή τάσσεται προθεσμία για την έκδοση απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το όργανο επανεξέτασης λαμβάνει απόφαση στις περιπτώσεις αυτές το ταχύτερο δυνατόν.

3. Η προθεσμία της παραγράφου 1 μπορεί να παρατείνεται για έξι μήνες, εάν υπάρχει εύλογη αιτία. Εύλογη αιτία θεωρείται, μεταξύ άλλων, εάν η αποφαινόμενη αρχή αναμένει διευκρίνιση από το όργανο επανεξέτασης ή από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο σχετικά με ένα ζήτημα που θα μπορούσε να επηρεάσει τη φύση της απόφασης επί της αίτησης.

   Εάν η προθεσμία παραταθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3, η αποφαινόμενη αρχή πρέπει να επιδώσει στον αιτούντα γραπτή ειδοποίηση. Η παράταση της προθεσμίας δεν ισχύει στη συγκεκριμένη περίπτωση, αν δεν επιδοθεί ειδοποίηση στον αιτούντα.

Άρθρο 25

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε ο αιτών άσυλο να έχει την ευκαιρία να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές προκειμένου να εκθέσει τα πραγματικά δεδομένα που σχετίζονται με την περίπτωσή του όσο το δυνατόν πληρέστερα με όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά μέσα.

2. Ο αιτών άσυλο θεωρείται ότι έχει εκθέσει επαρκώς τα πραγματικά στοιχεία που σχετίζονται με την περίπτωσή του, εάν έχει υποβάλει στοιχεία σχετικά με την ηλικία του, το ιστορικό του, την ταυτότητα, την εθνικότητα, τις ταξιδιωτικές του διαδρομές, δελτίο ταυτότητας και ταξιδιωτικά έγγραφα, και έχει αναφέρει τους λόγους για τους οποίους έχει ανάγκη προστασίας, ούτως ώστε να βοηθήσει τις αρμόδιες αρχές να προσδιορίσουν τα στοιχεία επί των οποίων βασίζεται η αίτησή του για άσυλο.

3. Αφού ο αιτών προσπαθήσει να θεμελιώσει τις δηλώσεις του σχετικά με τα πραγματικά στοιχεία με κάθε διαθέσιμο αποδεικτικό μέσο και αφού δώσει ικανοποιητική εξήγηση για την ενδεχόμενη έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων, η αποφαινόμενη αρχή πρέπει να αξιολογήσει την αξιοπιστία του αιτούντος και να εκτιμήσει τις αποδείξεις.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, εάν ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει τους ισχυρισμούς του και ο εξεταστής διαπιστώσει ότι οι δηλώσεις του είναι συνεπείς και ευλογοφανείς, ενώ παράλληλα δεν έρχονται σε αντίφαση με κοινώς γνωστά γεγονότα, η αποφαινόμενη αρχή του παρέχει το ευεργέτημα της αμφιβολίας, παρά την ενδεχόμενη έλλειψη αποδείξεων για ορισμένες από τις δηλώσεις του.

Άρθρο 26

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να αρχίσει την εξέταση για την ανάκληση ή ακύρωση του καθεστώτος συγκεκριμένου προσώπου ως πρόσφυγα αμέσως μόλις προκύψουν ενδείξεις ότι υπάρχουν λόγοι να επανεξεταστεί η νομιμότητα του καθεστώτος του ως πρόσφυγα.

2. Κάθε ακύρωση ή ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα εξετάζεται με την τακτική διαδικασία σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν παρεκκλίσεις από τα άρθρα 7 και 8, εφόσον είναι αδύνατο για την αποφαινόμενη αρχή να συμμορφωθεί με τις διατάξεις για λόγους που συνδέονται ειδικότερα με το σκεπτικό της ανάκλησης ή της ακύρωσης της ιδιότητας του πρόσφυγα.

Τμήμα 2: Ταχεία διαδικασία

Άρθρο 27

Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ή να διατηρήσουν μία ταχεία διαδικασία για την εξέταση αιτήσεων για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι προδήλως αβάσιμες σύμφωνα με το άρθρο 28.

Άρθρο 28

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν αιτήσεις ασύλου ως προδήλως αβάσιμες, εάν:

(α) ο αιτών έχει υποβάλει, χωρίς εύλογη αιτία, παραπλανητική αίτηση όσον αφορά την ταυτότητα ή την εθνικότητά του·

(β) ο αιτών δεν έχει υποβάλει κανένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο και δεν έχει παράσχει επαρκή ή επαρκώς πειστικά στοιχεία για τον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του, υπάρχουν δε σοβαροί λόγοι να πιστεύει κανείς ότι έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα ένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του·

(γ) ένα πρόσωπο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο στο τελευταίο στάδιο της διαδικασίας απέλασής του, ενώ θα μπορούσε να την έχει υποβάλει νωρίτερα·

(δ) κατά την υποβολή και την αιτιολόγηση της αίτησής του, ο αιτών δεν επικαλείται ζητήματα που δικαιολογούν την προστασία του με βάση τη σύμβαση της Γενεύης ή το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του 1950 για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών·

(ε) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής κατά την έννοια των άρθρων 30 και 31 της παρούσας οδηγίας·

(στ) ο αιτών έχει υποβάλει νέα αίτηση στην οποία δεν επικαλείται κανένα νέο κρίσιμο πραγματικό στοιχείο σχετικά με την προσωπική κατάστασή του ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του.

2. Τα κράτη μέλη δεν θεωρούν τα ακόλουθα ως λόγους για τους οποίους μια αίτηση για άσυλο μπορεί να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη:

(α) ο αιτών δεν αναζήτησε καταφύγιο σε τμήμα της χώρας καταγωγής του ή, αν είναι άπατρις, σε τμήμα της χώρας της προγενέστερης συνήθους διαμονής του, στο οποίο μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι δεν θα διωχθεί κατά την έννοια της σύμβασης της Γενεύης·

(β) υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι δεν συντρέχει για τον αιτούντα κανείς από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1, σημείο ΣΤ της σύμβασης της Γενεύης.

Άρθρο 29

1. Σε περίπτωση προσωπικής συνέντευξης με τον αιτούντα επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές να την πραγματοποιούν εντός σαράντα εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης του ενδιαφερόμενου.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η απόφαση απόρριψης μιας αίτησης για άσυλο ως προδήλως αβάσιμης σύμφωνα με το άρθρο 28 να λαμβάνεται από την αποφαινόμενη αρχή εντός είκοσι πέντε εργάσιμων ημερών από την προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα.

3. Αν δεν γίνει προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα, η προθεσμία για τη λήψη απόφασης είναι εξήντα πέντε εργάσιμες ημέρες.

4. Η μη συμμόρφωση με τις προθεσμίες του παρόντος άρθρου συνεπάγεται εξέταση της αίτησης για άσυλο με την τακτική διαδικασία.

Άρθρο 30

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν μια χώρα ως ασφαλή χώρα καταγωγής στο πλαίσιο της εξέτασης αιτήσεων για άσυλο, μόνο σύμφωνα με τις αρχές του παραρτήματος ΙΙ.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν σε ισχύ ή να θεσπίσουν νομοθεσία που προβλέπει τον καθορισμό των ασφαλών χωρών καταγωγής με νόμο ή κανονισμό. Η νομοθεσία αυτή ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 31.

3. Τα κράτη μέλη τα οποία κατά το χρόνο έναρξης ισχύος της οδηγίας έχουν σε ισχύ νόμους ή κανονισμούς που προσδιορίζουν ορισμένες χώρες ως ασφαλείς χώρες καταγωγής και επιθυμούν να τους διατηρήσουν σε ισχύ, τους κοινοποιούν στην Επιτροπή εντός έξι μηνών από την έκδοση της παρούσας οδηγίας και κοινοποιούν το συντομότερο δυνατό κάθε σχετική τροποποίηση.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το ταχύτερο δυνατόν κάθε νόμο ή κανονισμό για το χαρακτηρισμό ασφαλών τρίτων χωρών που θεσπίζουν μετά την έκδοση της παρούσας οδηγίας, καθώς και κάθε επόμενη τροποποίησή του.

Άρθρο 31

Μία χώρα που είναι ασφαλής χώρα καταγωγής σύμφωνα με τις αρχές του παραρτήματος ΙΙ μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για συγκεκριμένο αιτούντα άσυλο μόνον εάν έχει την εθνικότητα αυτής της χώρας ή, σε περίπτωση απάτριδος, εάν είναι η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του και δεν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι η χώρα αυτή δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής λόγω της προσωπικής του κατάστασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V - Διαδικασίες προσφυγής

Άρθρο 32

Οι αιτούντες άσυλο έχουν το δικαίωμα προσφυγής κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται σχετικά με το παραδεκτό ή επί της ουσίας της αίτησής τους για άσυλο.

Η προσφυγή μπορεί να αφορά τόσο πραγματικά όσο και νομικά ζητήματα.

Άρθρο 33

1. Η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Ο αιτών μπορεί να παραμείνει στο έδαφος ή στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του οργάνου επανεξέτασης.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τον κανόνα αυτό:

   (α) σε περιπτώσεις όπου σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα·

   (β) σε περιπτώσεις που έχουν απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμες σύμφωνα με το άρθρο 28·

   (γ) σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

3. Εάν δεν γίνεται δεκτό το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής, ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητήσει από την αρμόδια αρχή άδεια να παραμείνει στο έδαφος ή στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους κατά τη διάρκεια της περαιτέρω προσφυγής. Δεν μπορεί να γίνει καμία απέλαση μέχρις ότου η αρμόδια αρχή λάβει απόφαση επί του αιτήματος αυτού, εκτός από τις περιπτώσεις όπου, σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια αρχή να εξετάσει το αίτημα το ταχύτερο δυνατό.

Άρθρο 34

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν με νόμο ή κανονισμό εύλογες προθεσμίες για την γνωστοποίηση της προθέσεως για άσκηση προσφυγής και για την κατάθεση των λόγων της προσφυγής. Η προθεσμία για την κατάθεση των λόγων της προσφυγής στις συνήθεις υποθέσεις δεν είναι σε καμία περίπτωση μικρότερη των είκοσι εργάσιμων ημερών.

2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν όλους τους άλλους αναγκαίους κανόνες για την κατάθεση προσφυγής, περιλαμβανομένων των κανόνων για την παράταση της προθεσμίας έκθεσης των λόγων της προσφυγής για εύλογη αιτία.

3. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν κατά πόσον το όργανο επανεξέτασης έχει εξουσία επικύρωσης ή ακύρωσης της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής ή εάν πρέπει να λάβει απόφαση επί της ουσίας της υπόθεσης.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, εάν το όργανο επανεξέτασης ακυρώσει μία απόφαση, να παραπέμπει την υπόθεση στην αποφαινόμενη αρχή για νέα απόφαση.

5. Για τους σκοπούς μιάς ταχείας διαδικασίας νόμιμης εισόδου στο έδαφος σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι το όργανο επανεξέτασης λαμβάνει απόφαση επί της προσφυγής εντός επτά εργάσιμων ημερών.

Άρθρο 35

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, σε περίπτωση απαράδεκτης ή προδήλως αβάσιμης αιτήσεως, το όργανο επανεξέτασης να λαμβάνει απόφαση εντός εξήντα πέντε εργάσιμων ημερών από την υποβολή της προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 1.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν με νόμο ή κανονισμό προθεσμίες για την εξέταση από το όργανο επανεξέτασης σε άλλες περιπτώσεις.

3. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 ή 2 μπορούν να παραταθούν, εάν υπάρχει εύλογη αιτία. Εύλογη αιτία θεωρείται, μεταξύ άλλων, εάν το όργανο επανεξέτασης αναμένει διευκρινίσεις από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο επί νομικού ζητήματος που μπορεί να επηρεάσουν τη φύση της απόφασής του.

   Εάν μια προθεσμία παραταθεί, το όργανο επανεξέτασης πρέπει να κοινοποιήσει γραπτή ειδοποίηση στον αιτούντα. Η παράταση της προθεσμίας σε συγκεκριμένη υπόθεση δεν ισχύει εάν δεν έχει κοινοποιηθεί σχετική ειδοποίηση στον αιτούντα.

Άρθρο 36

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν μια διαδικασία αυτόματης επανεξέτασης από το όργανο επανεξέτασης των αποφάσεων με τις οποίες οι αποφαινόμενες αρχές διαπιστώνουν ότι μια υπόθεση είναι απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη.

2. Εάν ένα κράτος μέλος επιλέγει να θεσπίσει τέτοια διαδικασία, προβλέπει εύλογες προθεσμίες για την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων από τον αιτούντα.

3. Στις διαδικασίες αυτόματης επανεξέτασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 32, παράγραφος 2, του άρθρου 33 και του άρθρου 34, παράγραφοι 3 έως 5.

Άρθρο 37

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι το όργανο επανεξέτασης αποφαίνεται σε μία υπόθεση σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 35 ή του άρθρου 36, εάν:

(α) ο αιτών έχει, χωρίς εύλογη αιτία και κακόπιστα, αποκρύψει σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας πληροφορίες που θα είχαν οδηγήσει σε εφαρμογή των άρθρων 18 ή 28·

(β) ο αιτών έχει διαπράξει σοβαρό αδίκημα στο έδαφος της Κοινότητας·

(γ) υπάρχουν προδήλως σοβαροί λόγοι να πιστεύει κανείς ότι έχουν εφαρμογή όσον αφορά τον αιτούντα οι διατάξεις του άρθρου 1, σημείο ΣΤ της σύμβασης της Γενεύης·

(δ) υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρηθεί ότι ο αιτών αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλος στο οποίο βρίσκεται·

(ε) ο αιτών έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση για ιδιαιτέρως σοβαρό έγκλημα και ως εκ τούτου συνιστά κίνδυνο για την κοινότητα του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται·

(στ) ο αιτών κρατείται.

Άρθρο 38

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε σε όλες τις υποθέσεις οι αιτούντες άσυλο να έχουν δικαίωμα περαιτέρω προσφυγής σε δευτεροβάθμιο δικαστήριο.

2. Αν το όργανο επανεξέτασης είναι διοικητικό ή οιονεί δικαστικό όργανο, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το δευτεροβάθμιο δικαστήριο να έχει την αρμοδιότητα εξέτασης των αποφάσεων τόσο για πραγματικά όσο και για νομικά ζητήματα. Αν το όργανο επανεξέτασης είναι δικαστικό όργανο, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο πρέπει να περιορίζει την εξέτασή του σε νομικά ζητήματα.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες αιτήσεις, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει κατά πόσον θα δοθεί άδεια άσκησης προσφυγής και, στις περιπτώσεις που χορηγείται άδεια για άσκηση προσφυγής, να εξετάζει τις αποφάσεις με συνοπτική ή ταχεία διαδικασία.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, στις περιπτώσεις που το όργανο επανεξέτασης δεν έχει λάβει απόφαση εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 35 παράγραφοι 1 και 2, ο αιτών ή και οι αποφαινόμενες αρχές έχουν δικαίωμα να ζητήσουν από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο την έκδοση απόφασης με την οποία τάσσεται προθεσμία για τη λήψη απόφασης από το όργανο επανεξέτασης. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εκδίδει απόφαση το ταχύτερο δυνατόν.

5. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν με νόμο ή κανονισμό εύλογες προθεσμίες για την άσκηση περαιτέρω προσφυγής και για την έκθεση των λόγων της περαιτέρω προσφυγής. Η προθεσμία για την έκθεση των λόγων της περαιτέρω προσφυγής σε καμία περίπτωση δεν είναι μικρότερη των τριάντα εργάσιμων ημερών.

6. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν όλους τους αναγκαίους κανόνες για την άσκηση περαιτέρω προσφυγής, περιλαμβανομένων κανόνων για την παράταση της προθεσμίας έκθεσης των λόγων της περαιτέρω προσφυγής για εύλογη αιτία.

Άρθρο 39

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν νομοθετικούς κανόνες σχετικά με το ανασταλτικό αποτέλεσμα εν αναμονή της έκδοσης απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου.

2. Σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες δεν γίνεται δεκτό το ανασταλτικό αποτέλεσμα, ο αιτών άσυλο έχει δικαίωμα να ζητήσει από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο άδεια παραμονής στη διάρκεια της περαιτέρω προσφυγής. Καμία απέλαση δεν μπορεί να γίνει μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου επί του αιτήματος αυτού.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εκδίδει απόφαση στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 το συντομώτερο δυνατό.

4. Στο πλαίσιο μιας ταχείας διαδικασίας για τη νόμιμη είσοδο στο έδαφος σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο να αποφανθεί επί του αιτήματος σύμφωνα με την παράγραφο 2 εντός επτά εργάσιμων ημερών.

Άρθρο 40

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι οι αποφαινόμενες αρχές έχουν επίσης το δικαίωμα περαιτέρω προσφυγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI –Γενικές και τελικές διατάξεις

Άρθρο 41

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας στους αιτούντες άσυλο χωρίς διάκριση φύλου, φυλής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού ή χώρας καταγωγής.

Άρθρο 42

Τα κράτη μέλη καθορίζουν το σύστημα κυρώσεων που επιβάλλονται στις παραβιάσεις των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπιστεί σε εκτέλεση της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να εξασφαλιστεί η θέση τους σε εφαρμογή. Οι εν λόγω κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αυτές τις διατάξεις στην Επιτροπή το αργότερο μέχρι την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 44, παράγραφος 1 και κάθε μεταγενέστερη τροποποίησή τους το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 43

Το αργότερο εντός δύο ετών από την ημερομηνία που ορίζεται στο άρθρο 44, παράγραφος 1, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη και προτείνει κάθε τροποποίηση που είναι αναγκαία. Τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή όλες τις πληροφορίες που είναι κατάλληλες για τη σύνταξη της έκθεσης αυτής, το αργότερο εντός δεκαοκτώ μηνών από την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 44, παράγραφος 1.

Μετά την υποβολή της έκθεσης, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη τουλάχιστον ανά πενταετία.

Άρθρο 44

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

   Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 45

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 46

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ι. Προϋποθέσεις χαρακτηρισμού

Μία χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα εάν πληροί τις ακόλουθες δύο προϋποθέσεις όσον αφορά τους αλλοδαπούς υπηκόους ή τους απάτριδες στους οποίους εφαρμόζεται ο χαρακτηρισμός:

Α. τηρεί γενικώς τους κανόνες του διεθνούς δικαίου για την προστασία των προσφύγων·

Β. τηρεί γενικώς τους βασικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου, από τους οποίους δεν γίνεται καμία παρέκκλιση σε καιρό πολέμου ή άλλου δημόσιου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους.

Α. Οι κανόνες του διεθνούς δικαίου για την προστασία των προσφύγων

1. Ασφαλής τρίτη χώρα είναι κάθε χώρα η οποία έχει επικυρώσει τη σύμβαση της Γενεύης, τηρεί τις διατάξεις της σύμβασης αυτής σχετικά με τα δικαιώματα των προσώπων που αναγνωρίζονται και γίνονται δεκτά ως πρόσφυγες και έχει θεσπίσει, όσον αφορά τα πρόσωπα που επιθυμούν να αναγνωριστούν και να γίνουν δεκτά ως πρόσφυγες, διαδικασία σχετικά με το άσυλο σύμφωνη με τις ακόλουθες αρχές:

- Η διαδικασία σχετικά με το άσυλο προβλέπεται από τη νομοθεσία.
- Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων ασύλου λαμβάνονται αντικειμενικά και αμερόληπτα.
- Οι αιτούντες άσυλο επιτρέπεται να παραμένουν στα σύνορα ή στο έδαφος της χώρας για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ληφθεί απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου που υπέβαλαν.
- Οι αιτούντες άσυλο έχουν δικαίωμα προσωπικής συνέντευξης, εν ανάγκη με τη βοήθεια διερμηνέα.
- Στους αιτούντες άσυλο παρέχεται η δυνατότητα επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλες οργανώσεις που εργάζονται εξ ονόματός της.
- Προβλέπεται προσφυγή σε ανώτερη διοικητική αρχή ή σε δικαστήριο κατά των αποφάσεων για τις αιτήσεις ασύλου ή υπάρχει πραγματική δυνατότητα για αναθεώρηση της απόφασης αυτής.
- Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλοι οργανισμοί που εργάζονται εξ ονόματός της έχουν κατά κανόνα πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο και στις αρχές για να ζητήσουν πληροφορίες σχετικά με τις ατομικές αιτήσεις, την πορεία της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται και, κατά την άσκηση των εποπτικών τους αρμοδιοτήτων βάσει του άρθρου 35 της σύμβασης της Γενεύης, μπορούν να προβούν σε παραστάσεις ενώπιον των αρχών αυτών σχετικά με τις ατομικές αιτήσεις για άσυλο.

2. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, μία χώρα που δεν έχει επικυρώσει τη σύμβαση της Γενεύης μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα εάν:

- γενικώς τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης, όπως ορίζεται στη σύμβαση του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας της 10ης Σεπτεμβρίου 1969 που διέπει ορισμένες πτυχές των προσφυγικών προβλημάτων στην Αφρική και έχει θεσπίσει όσον αφορά τα πρόσωπα που ζητούν άσυλο, για το σκοπό αυτό μία διαδικασία η οποία είναι σύμφωνη με τις προαναφερθείσες αρχές· ή

- έχει ακολουθήσει τα συμπεράσματα της δήλωσης της Καρθαγένης της 19ης-22ας Νοεμβρίου 1984 για τους πρόσφυγες, ώστε η εθνικές της νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις να ανταποκρίνονται στις αρχές και τα κριτήρια της σύμβασης της Γενεύης και να παρέχεται ένα ελάχιστο επίπεδο μεταχείρισης στους πρόσφυγες· ή

- γενικώς τηρεί στην πράξη τους κανόνες της σύμβασης της Γενεύης σχετικά με τα δικαιώματα των προσώπων που χρειάζονται διεθνή προστασία κατά την έννοια της σύμβασης και έχει θεσπίσει όσον αφορά τα πρόσωπα που επιθυμούν να προστατευτούν κατ' αυτό τον τρόπο διαδικασία η οποία είναι σύμφωνη με τις προαναφερθείσες αρχές· ή

- συμμορφώνεται κατά οιονδήποτε άλλον τρόπο με την ανάγκη διεθνούς προστασίας των προσώπων αυτών, είτε συνεργαζόμενη με το γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλων οργανισμών που εργάζονται εξ ονόματός της είτε με άλλα μέσα που θεωρούνται κατά κανόνα κατάλληλα για το σκοπό αυτό, από το γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Β. Οι βασικοί κανόνες του διεθνούς δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου

1. Κάθε χώρα που έχει επικυρώσει είτε την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών του 1950 (στο εξής αναφερόμενη ως "ευρωπαϊκή σύμβαση") είτε τόσο το διεθνές σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 (στο εξής αναφερόμενο ως "διεθνές σύμφωνο") και τη σύμβαση κατά των βασανισμών και άλλης σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (στο εξής αναφερόμενη ως "σύμβαση κατά των βασανισμών"), και γενικώς τηρεί τους κανόνες που θεσπίζονται σ' αυτές σχετικά με το δικαίωμα στη ζωή, την απαγόρευση των βασανισμών και της σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, την απαγόρευση της δουλείας ή ειλωτείας, την απαγόρευση της αναδρομικής ισχύος των ποινικών νόμων, το δικαίωμα αναγνώρισης τινός ως προσώπου ενώπιον του νόμου, την απαγόρευση της φυλάκισης για το λόγο και μόνο της αδυναμίας εκπλήρωσης συμβατικής υποχρέωσης και την ελευθερία σκέψεως, συνειδήσεως και θρησκείας.

2. Η τήρηση των κανόνων αυτών για το χαρακτηρισμό μιας χώρας ως ασφαλούς τρίτης χώρας περιλαμβάνει επίσης την ύπαρξη στη χώρα αυτή αποτελεσματικών μέσων εννόμου προστασίας που εγγυώνται σ' αυτούς τους αλλοδαπούς ή απάτριδες τη μη απομάκρυνσή τους κατά παράβαση του άρθρου 3 της ευρωπαϊκής σύμβασης ή του άρθρου 7 του διεθνούς συμφώνου και του άρθρου 3 της σύμβασης κατά των βασανισμών.

ΙΙ. Διαδικασία χαρακτηρισμού

Κάθε γενική εκτίμηση για να διαπιστωθεί αν μια χώρα τηρεί αυτούς τους κανόνες ώστε να χαρακτηρισθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα γενικώς ή όσον αφορά ορισμένους αλλοδαπούς ή απάτριδες ειδικότερα, πρέπει να βασίζεται σε μια πλειάδα πηγών πληροφοριών, όπως εκθέσεις διπλωματικών αποστολών, διεθνών και μη κυβερνητικών οργανώσεων και δημοσιεύματα του τύπου. Τα κράτη μέλη μπορούν ιδιαίτερα να λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Η έκθεση σχετικά με τη γενική εκτίμηση αποτελεί δημόσιο κτήμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ

Ι. Προϋποθέσεις για το χαρακτηρισμό

Μία χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής, εάν τηρεί γενικώς τους βασικούς κανόνες της διεθνούς νομοθεσίας για τα δικαιώματα του ανθρώπου, από τους οποίους δεν μπορεί να γίνεται παρέκκλιση σε περίπτωση πολέμου ή άλλου δημόσιου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους, και το οποίο:

Α. έχει δημοκρατικούς θεσμούς και σέβεται κατά κανόνα τα ακόλουθα δικαιώματα: το δικαίωμα στην ελευθερία σκέψεως, συνειδήσεως και θρησκείας, το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης, το δικαίωμα στην ελευθερία του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και στην ελευθερία συνεταιρισμού, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ιδρύσεως με άλλους συνδικάτων και προσχωρήσεως σ' αυτά και το δικαίωμα να συμμετοχής στην κυβέρνηση άμεσα ή μέσω ελεύθερα εκλεγόμενων αντιπροσώπων·

Β. επιτρέπει να ελέγχεται από διεθνείς οργανισμούς και ΜΚΟ ο εκ μέρους του σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

Γ. αποτελεί κράτος δικαίου και κατά κανόνα σέβεται τα ακόλουθα δικαιώματα: το δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια, το δικαίωμα να αναγνωρίζεται κανείς ως πρόσωπο ενώπιον του νόμου και την ισότητα ενώπιον του νόμου·

Δ. προβλέπει κατά κανόνα αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας έναντι των παραβιάσεων αυτών των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων και, εν ανάγκη, έκτακτα μέσα έννομης προστασίας·

Ε. αποτελεί σταθερή χώρα.

ΙΙ. Διαδικασία χαρακτηρισμού

Κάθε γενική εκτίμηση για να διαπιστωθεί αν μια χώρα τηρεί αυτούς τους κανόνες ώστε να χαρακτηρισθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα πρέπει να βασίζεται σε μια πλειάδα πηγών πληροφοριών, όπως εκθέσεις διπλωματικών αποστολών, διεθνών και μη κυβερνητικών οργανώσεων και δημοσιεύματα του τύπου. Τα κράτη μέλη μπορούν ιδιαίτερα να λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Η έκθεση σχετικά με τη γενική εκτίμηση αποτελεί δημόσιο κτήμα.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Οδηγία του Συμβουλίου για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

2. ΣΧΕΤΙΚΟ ΚΟΝΔΥΛΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

A – 7030.

3. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ) της συνθήκης ΕΚ.

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

4.1 Γενικός στόχος της ενέργειας

Στόχος της οδηγίας είναι η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών σε κοινοτικό επίπεδο σχετικά με τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

Η πρόταση αποτελεί την πρώτη κοινοτική πρωτοβουλία όσον αφορά τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο, με στόχο τη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού καθεστώτος για το άσυλο. Δεδομένου ότι, όπως αναφέρεται στο συμπέρασμα 15 της προεδρίας κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε τον Οκτώβριο 1999, μακροπρόθεσμα οι κοινοτικοί κανόνες θα πρέπει να οδηγήσουν σε μία κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι ελάχιστοι κανόνες για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο στα κράτη μέλη αποτελούν απλώς ένα πρώτο βήμα προς την περαιτέρω εναρμόνιση των διαδικαστικών κανόνων. Μία ανακοίνωση για το θέμα αυτό πρόκειται να εκδοθεί το Νοέμβριο.

Στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης, συστήνεται μία επιτροπή επαφών υπό την προεδρία της Επιτροπής, για τους ακόλουθους λόγους. Πρώτον, η επιτροπή αυτή πρόκειται να επικουρεί τα κράτη μέλη στην εφαρμογή των ελάχιστων προδιαγραφών υπό πνεύμα πρόνοιας και συντονισμού. Δεύτερον, θα αποτελέσει ένα είδος φόρουμ για τα κράτη μέλη που επιθυμούν να προχωρήσουν από κοινού πέρα από τις ελάχιστες προδιαγραφές στο στάδιο αυτό της διαδικασίας εναρμόνισης, ιδιαίτερα όσον αφορά το συντονισμό του χαρακτηρισμού των ασφαλών τρίτων χωρών και των ασφαλών χωρών καταγωγής. Τρίτον, θα επιτρέψει την παράκαμψη των εμποδίων της κοινής διαδικασίας σχετικά με το άσυλο και τη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων για την επίτευξη του στόχου που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Τάμπερε. Έτσι, η επιτροπή θα μπορούσε να προωθήσει την προσέγγιση της πολιτικής ασύλου στο μέλλον και να προετοιμάσει το πέρασμα από τις ελάχιστες προδιαγραφές διαδικασίας σε μία κοινή διαδικασία.

Κατά το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002, η επιτροπή επαφών θα συνέρχεται τρεις φορές το χρόνο για την προπαρασκευή της ενσωμάτωσης της οδηγίας και, εν συνεχεία, δύο έως τρεις φορές το χρόνο για τη διευκόλυνση των διαβουλεύσεων μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τη θέσπιση πρόσθετων κανόνων κλπ.

4.2 Περίοδος που καλύπτει η ενέργεια και λεπτομέρειες σχετικά με την ανανέωση ή την παράταση της ισχύος της

Απεριόριστη.

5. ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ/ΕΣΟΔΩΝ

5.1 Μη Υποχρεωτική Δαπάνη.

5.2 Μη Διαχωριζόμενες Πιστώσεις.

5.3 Είδος των σχετικών εσόδων

Άνευ αντικειμένου.

6. ΕΙΔΟΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ/ΕΣΟΔΩΝ

Άνευ αντικειμένου.

7. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Διοικητικά μέτρα συνεπεία της δημιουργίας της επιτροπής επαφών.

8. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Άνευ αντικειμένου.

9. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ / ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

9.1 Ειδικοί και ποσοτικά προσδιορισμένοι στόχοι· μέρος του πληθυσμού που αφορά η ενέργεια

Άνευ αντικειμένου.

9.2 Αιτιολόγηση της ενέργειας

Άνευ αντικειμένου.

9.3 Παρακολούθηση και αξιολόγηση της ενέργειας

Άνευ αντικειμένου.

10. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (ΜΕΡΟΣ Α ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΙΙ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)

Οι διοικητικοί πόροι που θα διατεθούν θα καθοριστούν στην ετήσια απόφαση της Επιτροπής για την κατανομή των πόρων, λαμβάνοντας υπόψη τι επί πλέον προσωπικό και πιστώσεις θα διαθέσει η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή.

10.1 Επιπτώσεις στον αριθμό θέσεων

Καμία.

10.2 Συνολικές δημοσιονομικές επιπτώσεις των επί πλέον ανθρώπινων πρόρων

Καμία.

10.3 Αύξηση των δαπανών λειτουργίας που προκείπτει από την έκδοση της οδηγίας

Γραμμή του προϋπολογισμού	Ποσό	Τρόπος υπολογισμού
A-7030		Επιτροπή επαφών που συνέρχεται τρεις φορές το χρόνο μετά την έκδοση της οδηγίας Μονοήμερες συνεδριάσεις με όλους τους εθνικούς εμπειρογνώμονες των κρατών μελών Μέσο κόστος ανά συνεδρίαση: **650 ευρώ** 650 ευρώ x 15 αντιπρόσωποι = 9750 ευρώ Τρεις φορές ετησίως =
Σύνολο	29.250 ευρώ	

Οι δαπάνες του τίτλου Α7, που αναφέρονται στο σημείο 10.3, θα καλυφθούν με πιστώσεις από το συνολικό κονδύλιο της ΓΔ JAI.